

3౧౧౧6

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3.

జెన్న పట్టణము 1917 నంబి జనవరి నెల 4 వ తేది గురువారము

No. 231

సంపుటము. 3.

న శ నా మ స ం వ త్స ర పు ష్య మా స శు ధ వ కౌ ద శి ౧౧.

నంబిక ౨౩౧

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి.

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, మ.రాపు పల్లెటూరు.

25, వై నాబజార్ రోడ్డు, మద్రాసు.

తెలివిలాసము: "ఉమిడియా" మద్రాసు.

ఈ పటములో కనుపరచినట్టి అనేక విశేషములైన గాజులనమ్మక ముగానవచ్చును. వలయువారు మాత్రమే గాజుల కనులను అందలకు వజ్రాల విషయముల క్యాటలాగుల పంపబడును.

ఇంకా మనద బంగారు గల్ల వోదాలు, గెట్టోదాలు, గెట్టిలిలు ఉంగరములు, రాళ్ల పుంగరములు దాల్చు, గడియారపు గొలుసులు, కాసుల పేర్లు, వేడిగలు అనేక

విధములైన వెండికాగిత సామానాలు హాజరున యున్నవి. నాణ్యమైన వస్తువులను వియ్యవచ్చును. 1918

ఇతరులను విడువవద్దు.

(౧)

మీకు లేకుండ వాళ్లు మంచిది నైకొనుదురు.

ఈ గొప్ప అన్యాయల్ సేలులో మమ్ము ఒక తూరివచ్చి చూడండి. అది సెంటంబర్ 4 - వ తేది మొదలుకొని ఒక నెలవరకే నడుచును. మీరు ఇదివరకు ఇటువంటి బేరముచేసి యుండరు. పత్తి, పట్టు, కంబళ్లు, లినన్ ఇంక అనేక రకములలోను, అడ వాండ్రుకును బిడ్డలకును మగవాండ్రుకు ఇంగ్లీషు రకములలోను మనదేశపు రకములలోను గలవి అమ్మబడును. (630)

ఎల్. దయారామ్ అండుకో, 181 వై నాబజార్ రోడ్, మద్రాస్.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరమామృతము

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-8 వెల 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల పోగొట్టును. పార్శ్వపు నొప్పుల తారదోలును.

సునాసనగిలిగి యుండును.

ప్రతియింటి నుండవలసింది.

వనమూలికలచే సిందూ దేశ మందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

శ్రేష్ఠమైన నవరత్న ములు.

శ్రేష్ఠమైన నవరత్న ములను సరసముగా కొనుటకు సరియైన చోటు ఇదియే. (681)

టెలిగ్రాఫ్ ఆడను } పురుషోత్తమదాస్ హరిలాల్, "OPAL" } 86 నై నప్ప నాయకవీధి, ట్రావల్ } సామాకారు పేట, మద్రాసు.

షణ్ముగము నస్యము.

ప్రపంచమునందు 70 సంవత్సరములుగా ప్రసిద్ధి చెందినది. 12 తులములు 8 అంజాలు 24 తులములు 1 రూ పోష్టజిత్ సహా. ఆర్. కే. గారి సువాసనస్వయం 3 బుడ్లు అ. 12 (682) పోష్టబాక్సు నెం 140 మద్రాసు.

శేపాళి దేశపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-8 ...	80-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-8 ...	2-0-0
గోరోజము, మంచిది " ...	7-0-0
పచ్చకర్రాపరం " ...	2-0-0

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి, అండ్ మద్రాసు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రముకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడిన

"ఆంధ్ర శిగరెట్టు"

(కోడిపుంజు మార్కు గలవి)

ఈ శిగరెట్లు ఆంధ్ర రాష్ట్రమున వెరిగిన మేలైన పొగాకుచే ఆంధ్రులగు మా వలన తయారుచేయబడి, అనేకులచే మెప్పించబడినవి; గాన వీనిని ఆంధ్ర రాష్ట్రీయులగు మీ రందరు అభిమానించి, ఉపయోగపరచి గుణగుణముల నరసి, మీ స్నేహితులకును పంచి తులకును దెప్ప బ్రాణితులు. ఈక్రింది అడ్రస్సుకు వ్రాసిన విషయములు తెలియగును.

ఆంధ్ర రాష్ట్రమున శ్రతి ముఖ్యకట్టణమునందును ఏజంట్లు కావలెను.

యూనివర్సల్ టుబాకో కంపెనీ,

615 6, జనరల్ ఫీటర్స్ రోడ్, మాంటూరోడ్ పోస్టు, మద్రాసు.

TOJANA HAIR FOOD.

టోజానా. (కేశహారము)

593

శ్రీ లకు వెండ్రుకలు, విలగల భూషణములకన్నను విలవైనది వెండ్రుకలుగల్గగాను, పొడవుగను నుండుట ప్రస్తుత వరుడుగనగును. ఇవి రాలిపోవుటకు అనేక కారణములగలవు. గాన కఠినమైన ఈ టోజానాను ప్రతి దినము చదునుకొనినయెడల శ్రేష్ఠ వెండ్రుకలు నలువై మిక్కిలి పెరిగి రమణీయముగా నుండును. వెండ్రుకల యభివృద్ధికి కావలసిన రక్తమును శుద్ధిచేసి వెండ్రుకలు రాలిపోవుట నాపును. చుండులను మాన్పును. బట్టిలకు వెండ్రుకలను అతి త్వరితముగా పుట్టించును. ఈ టోజానా అనే తిలకలహారమును ఇంగ్లీషువారు మొదట కనుగొని ఇప్పుడు ప్రజలకు సాహాయ్యము చేయుచున్నారు. పురుగులను జంపి కుడువలసిన పుష్టి జేయును. వెండ్రుకలు పగులుట మొదలగునవి మిక్కిలి స్వల్పకాలములో త్వరితముగా కుదుర్చుగలదు. కఠిమమును బోలు కఠిమంజము తగ్గెనని విచారపడక క్కరలేదు. ఏ మానవులుగాని యౌవనదశలో వృద్ధత్యము పొందనక్కరలేదు. తనకగపడుచున్న టోజానాను ఉపయోగించి తన యౌవనమును కాపాడుకొంటురుగాక. ఇంధులో కొవ్వొనలెయ్యండలేదు. ఏ కెమిక్లకర్ల వైనను పరిశోధించుకో వచ్చును. డంధిమునకై లేనిపోని వర్షముచేసి ప్రకటించు తెలములనుకొని మోగపోవడం. ఇది ఇంగ్లాండులో చేయతిగులకయే తయారుకాబడినది తలనొప్పి మొదలగు కఠిమంజములను పోగొట్టును. శ్రీ పురుషులకు ప్రాణహానిమైన వెండ్రుకలకు ఈ టోజానాను మించినది నేటొకటి యేమియును లేదని నొక్కి చెప్పగలము. అనేకములైన యోగ్యతా పుత్రిము లందినవి. పరీక్షించిచూచిన తెలియును. వేల కొలది విక్రయము. మ. మండున మేము మిక్కిలి కొనియాడుట ప్రశస్తముగాదని యింతటితో విరమించినారము. ఇవి రెండు విధములుగ నుంచబడును. పురుషులకు ఒకటి శ్రీ లకు శేరొకటి. ఏ కెమిక్ల దగ్గరవైనానరే ఈ దిగువ ధరలకు దొరకును. ఖరీదు. 5 టోన్సులు సీసా చుట్టుకొనే దానితో సహా రూ. 1.12-0. 10 టోన్సులు చుట్టుకొనేదానితో సహా 2.12-0. దజనలు ముక్తముగ తీసికొనువారికి వేరేధరలు. జే. మ. టైలండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, 19, కెకండులైన్ బీచ్, మద్రాస్.

వివోదకరమగు తెలుగు నవలలు

లీలా లేక సురేంద్రనగరము:—ఇ. దు. శ్రీల మనశ్శాస్త్రి గ్రంథము చాపల్యానిగుణములు కట్టించబడినవి. రూ. 1-0-0
యశోధర:—ఇం దొక మూడుది తనమగనివై గలయనుగా గమున కై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థితకెచ్చును 0-12-0
మనోరమ:—మగడు పేటకేగి రాత్రి సునాద్ద జిక్కుకొనవలసి సామర్థ్యంబుచే విడిపించి, శ్రీల వె. డి. వేయును. 0-10-0
జగదేకరంభ:—అన్న కై పడరానిపాటు 3 యన్న తస్థితకెచ్చును 0-10-0
తిక దెచ్చు సామర్థ్యకతి కథ అ. 0-10-0
సహనాదర వాంఛ:—తిమ్మకూరు బుద్ధి లేక కలహించినను అన్న సహింపవలయు ననుటను బోధించును. అ. 0-4-0
అత్తలారాబులమున కోర్కెనికోడండ్రు ప్రలాపము:.. అత్తలు కొడండ్రును బాధించు విధములగలది అ. 0-2-0
మిత్రరోహము:—ఆపద్బంధుడగు మిత్రునివై నిందమోపి కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గుతించిన నకల 0-8-0
వలయువారు:— కణ్ణా బుక్ డిపో, 6, వెంకటేశమేష్ట్రవీధి, సామాకారు పేట, మద్రాస్.
ఇవియేగాక యితర నవలలు కథలు పంపుడిని: పంపురుము.

పత్రికా పాఠకులకు విన్నపము.

సాలామిసి మురబ్బా డబ్బా 1-కి 1-0-0 అని చేతివారపాటున వేయబడినది. దాని అస్సలు ఖరీదు డబ్బా 1-కిరూ 2-0-0. ఈసంగతి ఎల్లరును తెలిసికొన వేచుచున్నాము.

డి॥ మన్నాలాల్, బెంగుళూరు సిటీ.

ఆత్మబిజ్ఞానా.

శరీరమును విడిచివేతెరునాత ఆత్మస్థితి.

దయ్యముల సద్భాగమును గుతించిన కాశ్మీరు చర్య గ్రంథకర్త :- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నవైజా చక్రనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

591 హాట్టువాట్సు 212, చదరాను.

కూరికాయలు, పువ్వుల విత్తులు.

పండ్లచెట్ల మొక్కలు, సంవంగి, రోజూమొదలగు మొక్కలు మా వద్ద దొరకును. కావలసినవారికి ఇంగ్లీషు కన్నడము ధరల పుస్తకము ఆర్డరా స్టాంపులు పంపించువారికి పంపబడును. విలాసము:- యం. ఓబళ్ళప్ప అండుబదర్పు.

588 బసవనగుడి, బెంగుళూరు సిటీ.

ఇందుమతి పరిణయము.

కుమాభూర్వతి కృతాంధ్రకావ్యము రు. 0-10-0

అచ్యూతాచార్యశ్రీచంద్రము

సంస్కృతాలకారకావ్యము రు. 2-0-0

వైరెంటిని ఏకకాలమున గొనువిద్యార్థులకును, పుస్తక భాండాగారములకును, సగము వెల. ఈక్రిష్ణసురవరమాలిమే.

మేనేజరు, ముసునూరు యస్టేటు

628 మాజిహు, కృష్ణజిల్లా.

పాఠము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిప్ ములు - బొమ్మలకాట్టలు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

రసభస్మము	తులం 1-కి	0-10-0
ఆదిపద్మికానా లేక జున్ను	...	8-8-0
బాలామృతము	సీసా 1-కి	0-12-0
గుండుకు నూనె	సీసా 1-కి	0-6-0

అచ్చుతాంబరం డిపో, 7, తంబుకెట్టిరీధి, మద్రాసు.

యాకన గుండరిమణుల కథలు	2-0-0
చంద్రలేఖ, పుష్పలీలావతి, నవల 1-కి	0-8-0
సంగీత కథాసంగ్రహము	1-4-0
గానవిద్యా విశేషిని	1-8-0

523 "విద్యావిధి", 87 రామస్వామిరీధి, మద్రాసు.

నీవు ఇల్లుకట్టెదవా? అట్లయిన కాస్తు అయిరక కాలము, స్పీరిల్ స్టెయిర్ కేసెసు, ఆర్మ మెంటల్ రెయిలింగ్సు వరైరాలకు, (సి. గోపాలనాయకర్ అండుసన్న బేసిక ఫౌండ్రీ మద్రాసు వారికి ప్రాయము.) 557

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆంగ్లమున కాశ్యోకుఖమున పొందుట స్వాభావిక మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్లుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆంగ్లమునను కలుగజేసి శరీరస్థాభ్యున్నత కృతకాలమున అయ్యున్నదిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. హాట్టు చార్జి యు మేమే ధర విషయమెదము. వెంటనే వ్రాయును. 219 వైద్యకాశ్మీ మునిశేంకర్ గోవిందజీ, అలంకరికరా హోవధాలయం 156, బ్రాడ్వే, చదరాను.

ఉచితము! ఉచితము!!

మానవ గడియారము

దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?

144 పుటలగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్పుకొనవచ్చును. క్రయము లేదు. తీసాలభివృ లేదు. రాజవైద్య నారాయణజీ శేకేశజీ, 20, చీనాబజారుకోడ్, చదరాను.

సంఘ సంస్కారము

[దుగ్గిరాల వేంకటసుబ్బారావుగారు]

సంస్కారము బహువిధపడినవివరించుకొనుట. మాన్యులు, దుగ్గములు. విశేషకష్టసాధనములు. మానవాధీనములు. ఆత్మకర్త విద్యుంధణము, నవీనతేజస్సునుద్భవము, సంస్కార సంజనితములు. ప్రభుత్వమున, పాపాణమునలె నన్న రత్నమును సంస్కరించినకొలది శోభిల్లునూ కాకమును చాల్చుగలను. దుగ్గముగనున్న మాన్యును సుపరిష్కరిత మొనర్చుకొలది సుశోభిల్లు కాగలదు. గుణాధిపతిబంధువునకు గ్రంథమును, విద్యుంచినకొలది ప్రకాశించగలదు. ప్రభుత్వా? లేక రత్నము? ఈగారి సరినూ, కాదా? యని గుర్తెరిగి సంస్కరింప బూతుట ములకసాధ్యము కాదు. సంస్కారశక్తిగ్ధ మేమి? ప్రతిభవే పరిశోధించి పరిపరచుటగదా! శిల్పి మొదలంటి కొద్యుకో నెట్లన్ని ప్రసోదాద్యరూపముల కట్టెనుట తెల్పుచున్నాను. స్వప్నకారుడు బంగారుదుద్ధతో నెట్లన్ని మావృతుల ఏర్చుచు సౌందర్యమును గల్పించుచున్నాను. తుంభాకారుడు మంటిముద్దతో నెట్లన్నిమలుల నిర్మించుచున్నాను. బాపురే! సంస్కారసామగ్ధ్యమును కన్పెంటిరా? అన్నిటివలె సంఘమును గూడ నిర్దిష్టముగ సంస్కరించుకొనుట సాంఘిక దృక్పథమై యున్నది. ఆచారములు, కాస్త్రములు, పాంసహనుములు, మానవ పరికల్పితము. జేతకాల పాశ్రోపమున నిక్షేపములు. ఆచారములందరి సహజభావులు జేత సంతకభావమై సంకలిసంకల్పముల బాగ్యాలోచించి, యాచారానుల స్ఫురించి యుండెడి. మధ్యమధ్య స్వాధ్యక్షరామణులును, జేతద్రోహులు, నగు కొందరు వారికి కృత్రిమరూపముల గల్పించియుండిరి. ఆ యాచారాదులు, బహుకాల సమాహితము లైనను, కాలగ్యత్యాసమును బట్టి యొక్కొకప్పుడు క్యేతంపరసి వచ్చును. మార్పవలసియుండును. సహచార పాపాణంధము, దురాచార శృంఖలాస్థుటనము, మనుష్యధర్మములు. జ్ఞాన వత్తువును విన్నూర్జిత మొక్క, మంచిచెడుగుల విచారించి సంకరించుట, యాశ్యోకోదేశ్యముకాని, తప్పియెప్పో విన్ను చెప్పినజేతేదరునియు, బాగో, ఓగో, పూర్వముల పల్కినజేత మహామంత్రమనియు, దలంచి బుద్ధిపూర్వకముగ, కొంపకు నిప్పు పెట్టుకొను నిర్భాగ్యులగులే! తనవీధుని ముద్దు పెట్టుకొన్న మీసము గాలకుండునా! తెలిసియు గోతిలో బడనేల!

మార్పు ప్రకృతిజన్యము. వృద్ధాప్యమువచ్చిన వృక్షమును చేరించి, ఆ ప్థలగుండే, జేరాకలిజమును నానిన, సహజ లావణ్య రేఖలతో పొరుగొల్పుచు విజృంభింపదా? జీవవత్తు మునకంటే, ఆభినవా చ్ఛాదనము, రానుజీతుకముగ నుండదా? ఆశ్చర్యచేటే మంతిర కిథిలమైనచో, మారము మరగలదా! అభిమానము నిల్వగలదా! సర్వత్ర క్రొత్త మొకవంత, ప్రాతయొక శోభ, అను లోకోక్తి వర్తింపుచుండ నీ విషయమున నేల పెదమొకము తెప్పరదా! క్రొత్త జేదని, ఆభినవా త్యాహమునకును, ఉత్కృష్టోత్కృష్టమునకును కొంగు బంగారమునుడి! పూర్వలకంటే మహాసమర్థుల మీ సర్వమునుండి యుట్టిపడినాగా యని సంస్కారులను, అనగకాచారపరా యజులు కొందరు మేల మొనర్చుచున్నారు. ఎవరు సాంఘిక రాజ్యాంగ, మత విషయములందు పారంగతులూ, ఎవరు పూర్వభూమి కాచార, విమర్శనముందు సంపూర్ణ సాహితీ ధుర్బులూ, వారు జేతజేమమునకై సూత్రసంజేతములను, సూత్రాదర్శములను జేతయల సృష్టిరీతమునకై తెల్పుచు, సంఘమును జేతవ్యూహాదీప్తిచుంత మొనర్చుటకు సంసిద్ధులై యుండ, సరిసరి, విరా సంఘసంస్కారులని, మధిజేపించుటకు జ్ఞానముగల మనుజుని మన సొప్పనా? నోరెత్తగలదా? మూడుకాళ్ళ ముసలివాండ్ర మాటలకేమి తెండి! సంస్కారార్థులగు, మహాపురుషుల యున్నతాతయముల స్వీకరించి వర్తింపుచు బహిరంతరము వారందరు సంస్కారాభిలాషులుగ నెన్నబడుదురు. జనసామాన్యమునకు మార్పున్న భయము. క్రొత్త యన్న దయ్యము. అలవాటుపడుట కష్టము. పడినయలవాటును దప్పించుటకు పెద్దలు దిగిరావలెను. వారికి పోచినజేతొమ్మిదికొట్టు. నచ్చినజేతొకవరహాలు. మంచిదని పరులు పదివందలు చెప్పినా వినరు. విన్నారా వదలరు. ఇది వారిపద్ధతి. గొప్పవారు గంభీరభావమున, అభివసారాంతమున వెదజల్లుచుండురు. ఆ సారాంతమందలి సారస్వము సామాన్యజనులకు గోచరింపమిచేత రంగసంఘ సంఘన్నాచే ముద్భుతమగు సాగరము తెలుగున సంతుభిత చేతస్కములు చెలరేగగలరు. పట్టణములకంటే పల్లెలం దల్లుసంస్కారమునకే కల్గెల ముద్భుతించుచున్నది. రాజా రామమోహనరాయలు సహజభవ

పద్ధతిని మాన్యు మద్యమించినప్పుడు హిందూ జేత మంతయు నెంత కల్లోలమునకు పాల్పడినది. కాని వైద్యశాస్త్రాధిగుణములతో, నిశ్చల సంకల్పముతో, కా క్యా నుష్టాన మం దున్నచో, నానాటి కా క్యాప్రాశస్త్యమే, ఆకర్మ భూత్యమే, ఆస్వాధ్యవాహిత్యభావమే, ప్రకాంతిని స్థాపించగలవు. తప్పక, సంస్కారప్రయోజన ప్రబోధితులై జేతయులు ప్రేమరసము గురిపించగలరు. విశ్వాసమయ్యెముల (బకటింపగలరు. సంస్కారాభిలాషులు, ఆత్మనిర్వాసము, పట్టుదల, ఊహ, అను మూడుగుణముల ముఖ్యముగ గల్గియుండవలెను. ఆత్మనిర్వాసమే స్వీయాన్న శక్యమునకు మూలనూత్రము. తనమనస్సును తాను నయ్యరెను. తనన్నచో, త్రికరణశుద్ధిగఁ దొచిన కన్దవ్యమును, మాతాపితరులు, స్మృతికృతబాంధవులు మొదలగువారు వ్యతిరేకులై నివాసించుటచేతునకు, స్వసంకల్పసాధనమునకై సతితు డగుటకు కారణ మేమి? ఆత్మ విశ్వాసమూర్త్యుగాడే! తన మొనటితలంపే మంచినది (త్రికరణము లొక్క పెట్టున గగ్గోల మొచ్చుచును, కొంతవరకు నూహసముద్రమునం దొలలాడి, చివకు పెద్దలమట వ్యధపుచ్చుట పాడిగాదని, తనలో వాను పిచ్చిపిచ్చిప్రయలంగొని, దద్ద మ్మగుటకు మేతుమేమి? ఆత్మమాతృకత్వమే.

కాశ్యోగ్ధాతమునకే తల్లి) మానవమన క్షిణముగఁ బరికించి మరి సాధనకు బూతుట చికాటచ్చాదములపద్ధతి. బూనికాది విన్నుకారులగు పిదపనుటముల మాటల గిటుపుచ్చి, శక్తియుక్తులనేగాక సర్వస్వమును ధారపోయునంతటి జరిపట్టు గల్గియుండవలెను. తగు ప్రోద్బల మొసంగువారు లేరని, తాదలించినట్లు ఫలితము గల్పించలేరని, యేమేమూవగచి, వగచి, విడచుట పాడిగాదు. పురుషలక్షణ మనలే కాదు. ఎవరి పురోభివృద్ధికి, ఎవరిభావుకమునకై నీ శీలితము నర్పింపుచున్నావో, స్వేదనాశములకుండి, సుగ్ధబిందువుల ప్రనింపజేయుచున్నావో, వాత నీకు ప్రతిపూరుగుటయేగాక, ఆక్రోశించుటయే గాక, పునుముగుల ప్రతిష్ఠావృద్ధముల నన్నేపింపుచుండురు వారు వ్యతిరేకులై దూషింపుచు, కావ్య విమూతమునకు గడంగుచున్నకొలది, ఉత్తేజ ముద్దీపింప, ఉత్సాహము పెచ్చుపెరుగ, పౌరుష మినుచుడింప కావ్యమును గట్టెక్కింపవలెను. క్రియారూపమునకే వారిపెచ్చు దన్నరలేగాని, తేలిపోని వాదవివాదములను ధీకొని, పట్టుకోవో పగనానట లొగుగాదు. ఆనరస ర వా గ్య్యయ మేల! మొట్టమొదట పెక్కు రీతుల జెక్కిరించిన ప్రతికఱులే ప్రాణమిత్రులు కాగలరు. ఈకష్టనష్టములేలని వండురుచున్న మౌనముమందలి పౌరుషశక్తి సన్నగిలి ఉత్సాహాన్ని చల్లబడగలదు. అదైశ్యమే, ఉన్నత శిలి రూపుమాపి లేని యసమర్థతను, గొనితెచ్చిపెట్టగలము.

ఆపదలందే, కష్టములందే, దైశ్యమును, నిశ్చలతను ప్రకటించినవాడే సత్వముగ కీర్తిప్రతిష్ఠలకు బాల్పడగలడు. సంస్కారమును గాంపగలగదా. వారిని జూచియు వీరిజూచియు, కావ్యమునకు దొడరుట జెట్టి. స్వాభావికోద్రేకముచేతనే స్వనిర్మలమూలముననే, దిగవలెను. లేక పులినిజూచి నక్క వాతపెట్టుకొన్న, పులియుగునా! ఆత్మప్రేతుండై కావ్యమునకు గడంగినవాడే కొంతవరకు సాంఘిక దౌష్ట్య క్రియాకలాపమున కుద్విగ్నచందక నిల్వగలగదా. అధికులకును, అల్పులకును, నొకతారతమ్యముగలదు. అధికులు, విద్యాధికు లేదని సూచించినచో, ఆభావసముద్రమందలి లోతు చిరుక్కు నందాక, నందు ప్రవేశింపరు. అల్పులన్ననో, ఆ విద్యాధికుల వాక్యాతుగ్యమున కుద్భితిల్పిల్పి వెంటనే దుమికి దరిగావ లేక, వెనుదిరుగవలసిన వారగుదురు. ఎంత యుద్దేకముతో దుమికికో, అంత భయముతో దిగగనే వెనుకకు మరలుదురు. అధికులన్ననో ప్రవేశించిన వెనుదిరుగక గట్టెక్కిగలరు. ఇంతియ వ్యత్యాసము. కొందరు విద్యాధికులు గంభీరోపన్యాసము లొసంగి, గొప్పవాదానము లొనర్చి చెప్పటలలో కూరులై, చేయుటలో కూర్చు లాటచే, ఆకాశ్యభీరునే జనసామాన్య ప్రామాణికునిగాఁ దైకొని మాటలు కొటలు వాయిను, చేతలు గడపలు చాటవని సంస్కారుల నందర కధిజేపించుచున్నారు. ప్రేలినట్లానన్నమిచే నుపన్యాసాదులకు గొంత వన్నె దగ్గుచున్నది. చేయుట చేతగానివారు చెప్పటన్న సముచితముగ నుండును. ముఖ్యముగ సాంఘిక రాజ్యాంగ సంస్కారమార్గములందు పాటుపడుదురుగాకయని పేదచున్నాను.

కావలెను.

16 సం॥ ల వయసు గల విద్యావతి యగు వైశ్యవితంతు కన్యకు వినాహ మాదులకు వైశ్య పరుడు కావలెను. స్థితిగతులు తెలుపుచు యాక్రింది చిరునామాకు వ్రాసిన వివరములు తెలియగలవు. హిందూ సంఘసంస్కరణ సభ, ఏలూరు.

ఫోటో సెంటు జాగెజెట్టు.

(0)

జనవరి 2 నుండి 9 వారము

రాష్ట్రబహద్రుల కేవలము నరసింహా గావు పంతులు గారిని గవర్నరు గారు విశాఖపట్టణము జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నియమించిరి.

మహాద్వైతా సాహెబు బహద్రు గారిని గవర్నరు గారు మరల ఆనాపల్లి పురపాలక సంఘ సభ్యులుగా నియమించిరి.

కృష్ణము రామలింగయ్య చెట్టిగారు కడప పురపాలక సంఘ సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కూరము సుందరాచార్యులు నరసింహాచార్యులు గారు కడప జిల్లాలోని జమ్మలమడుగు తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

యలవర్తి కృష్ణమూర్తిగారు రాజమహేంద్రవరము తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

వెనుమచ్చ వేంకటపతిరాజుగారు రాజమహేంద్రవరము తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

రామసాగరము శ్రీనివాసరావుగారు బల్లారి జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా హోస్పేట తాలూకా బోర్డు వారిచే నెన్నుకొనబడి నియోజకులైరి.

గోదావరి జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటు, తుని డెప్యూటీ ప్రెసిడెంటు మరలగంటి నరసింహాచార్యగారిని కాకినాడ తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమించెను.

ఈక్రింది సభిజిస్ట్రార్ మార్పులు ఆచరణలోపబడినవి:—

(1) పరమారు రాజగోపాల ఆచారిగారు వీరవల్లి నండి పాలకొండకు (గోదావరి విశాఖపట్టణములు), ఇదివరలో వీరు పాలకొండలో నాటింగుగా పనిచేయుచుండిరి.

(2) తెన్నేటి మల్లనమ్మలగారు పాలకొండ (గంజాము విశాఖపట్టణములు) నుండి చిత్రపురమునకు (గంజాము), ఇదివరలో వీరు చిత్రపురములో నాటింగుగా పనిచేయుచుండిరి.

(3) భగ్యరాజు సుబ్బారావుగారు చిత్రపురము నుండి బరంపూరునకు (గంజాము), ఇదివరలో వీరు బరంపూరు నందు ఆటింగుగా పనిచేయుచుండిరి.

(4) కావూరి చింతామణిగారు బరంపూరు (గంజాము) వేరుపడినది వీరవల్లికి (గోదావరి విశాఖపట్టణములు) నియమించబడిరి.

హైకోర్టు, ఒక జేలు వైకు, ధమ్మ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు, చక్రవర్తిగారి గురువారము ఆరు కామ్యూలు జ్ఞాపకభారము హైస్కూలు గారికి మదగాను హైకోర్టు ముఖ్య న్యాయమూర్తి గారు రెండు మాసముల పండ్రెండు దినములు నిండు జీతము మీదను, మరి 18 దినములు సగము జీతము మీదను క్రిందటి డిశంబరు 5-న తేదీ నుండి మూడు మాసములు నిలనిచ్చిరి.

హైకోర్టు, అసీలు వైకు, బెంచి క్లర్కు ధూపాలరావు వేంకటరావు పంతులు గారు న్యాయ తరగతి మున్నగుగా పని చేయ నియోగింపబడి నంద్యాలకు నియమింపబడిరి. జనవరి 3-న తేదీని పనిలో చేరవలయును.

నంద్యాల జిల్లా మున్సిలు సింగితము నరసింహారావు పంతులుగారికి సగము జీతముమీద జనవరి 3-న తేదీ నుండి ఒక మాసము నిలవబడినది.

హోస్పేట మాగ్ట్రాఫూరుల జిల్లా మున్సిలులు రెయిల్ గోపాలకృష్ణయ్య నంబూరి గోపాలకృష్ణారావుగారుల అన్యోన్యపు మార్పులు తిరిగి యుత్తరవిచ్చుర కావబడినవి.

విశాఖపట్టణము జిల్లా నర్సాపట్టణము డివిజను సబ్ కలెక్టరు సి. హెచ్. బ్రాహ్మగారికి జనవరి 3-న తేదీ నుండి వాసు దినములు నిలవబడినది.

బల్లారి జిల్లా, హోస్పేట డివిజనుల ఆఫీసరు డి. జి. బ్లెక్ గాంకి జనవరి 3-న తేదీ నుండి నాలుగు దినములు నిలవబడినది.

ధర్మవరము రెవిన్యూ డివిజనులు ఆఫీసరు బసవరాజు నూర్యారావుగారు పంతులుగారికి అసీలునకు వీలయినపుడు స్వదంత్రుల నాంధ్రభాషను సాక్ష్యములను వ్రాసికొనుట కధికార మీయబడెను.

అసీలుచేసికొనుటకు వీలయిన కేసులలో విశాఖపట్టణము, అడిమనలు జిల్లా మున్సిలు జాను ఛార్లెసు పిల్ ఫోలరు, పి. సి. ఎస్. గారికి స్వదంత్రుల నాంధ్రభాషను సాక్ష్యములను వ్రాసికొనుట కధికార మీయబడెను.

అసీలుచేసికొనుటకు వీలయిన కేసులలో నల్లూరు జిల్లా నెవన్సు జడ్జి డబ్లిము, ఎల్. వేంకటరామయ్యగారి కాంధ్రభాషను సాక్ష్యములను వ్రాసికొనుట కధికార మీయబడెను.

సెంట్రలు సర్కిలు బాలికాపాఠశాల ఇన్స్పెక్టరు కెసు క్రిస్టియానా మేరీరించి కన్న గారికి జనవరి 3 వ తేదీ నుండి తొమ్మిది రోజులు నిలవబడెను.

స్థానిక వార్తలు

(0)

జరుగబోవు సంగతులు.

ఫిబ్రవరి 6, మంగళవారము.

కాననసభ సమావేశము

ఉద 11 గం.

సుగుణవిలాస సభ ; ప్రస్తుత వాటకము.—

వేటిదినము రాత్రి 9-30 గంటలకు సుగుణవిలాస సభవారు తెలుగుభాషలో ప్రస్తుత వాటకమును విశ్లేషిస్తూ పురమందిరమున ప్రవర్తించెదరు.

ఉత్తర చెన్న పురి హిందూ బాలికాపాఠశాల:—

1-వ తేదీ నాటి రాత్రి ప్రవర్తనమున లాభము వచ్చిన రూ. 68-5-4 లను కోడి రామమూర్తినాయకుగారు పాఠశాల కిచ్చివేసిరిని కాంగ్రెసు గారు తెలుప గోరుచున్నారు.

చెన్న పురి నవ్వు పాతము:—

క్రిందటి సం || రము జనవరి 1-వ తేదీ నుండి డిసెంబరు 31-వ తేదీ వరకును చెన్న పురియందు కురిసిన వర్షము 46. 47 అంగుళములు. దామాషా మీద కురియవలసిన వర్షము 49. 02 అంగుళములు.

చెన్న పురి మరణజాబితా:—

క్రిందటి నెల 24-వ తేదీ మొదలు 31-వ తేదీ వరకు చెన్న పురిలో మరణించినవారి సంఖ్య 381. యూరోపియనులు 1, యూరేషియనులు 5, భారతీయ క్రైస్తవులు 17, హిందువులు 296, మహమ్మదీయులు 52. మైలునకు పడిన మరణసంఖ్య 38. 2. గత పది సం||ల దామాషామీద మైలునకు పడిన మరణసంఖ్య 43. 2.

తపాలా నోటీసు:—

మదరాసు బొంబాయి పోస్టులు ఎక్స్ ప్రెస్సులైనవి ఇటువైవి నడువను. ఇంకాండు మొదలగు దేశముల కంపనలయల పోలను మరు ప్రకటనము వరకు ప్రతిభుక్రవాదము నాదను, బొంబాయి వైపు పోవలయును మార్గములను తపాలా కంపన వేళ కంపనలయనో ఆ వేళ సరికి తపాలా కంపన వలయును.

రామకృష్ణ విద్యార్థి వసతిగృహము.

మైలాపూరు (మదరాసు) నందున్న రామకృష్ణ విద్యార్థి వసతి గృహముయొక్క 1916 వ సంవత్సరపు వృత్తాంతములను దానిని బాగుగ నిర్వహించుటకు తెలియుచున్నది. పాఠశాలలందును కళాశాలలందును చదువుకొనుచున్న 14 మొదలు 23 ఏండ్లవరకును వివిధ ప్రాంతముల ముప్పదిగురు విద్యార్థులు గత సంవత్సరమున నాగృహమునందుండిరి. విద్యార్థులు మంచి మత నైతిక పరిసరములందుండుటచేరి. అటుల నుంచుట గృహము యొక్క ముఖ్యోద్దేశము. కొలదియంది ధనాధికులయ్య గొప్పవిరాళములు మాత్రమే గాక యనేక చిల్లర విరాళములుగూడ గృహ పోషణకు సహాయకరము లగుట సంకోచకరము. విరాళములు రూ. 260 లు మొదలు రెండవాలవరకు గూడవచ్చును. చందా దారుల పేర్లు ఎనిమిది అయ్యుటలు పట్టికవి. దీనిని బట్టి చూడ లోకజీవన సత్తిగృహము యొక్క మంచినిని గ్రహించి తమ కై కొలది సహాయము చేయగదాగిరిని స్పష్టమగుచున్నది. వసతి గృహమునందు మరయొక ముఖ్యోత్తము గలదు. నిలువేడటిక మనుభవించు మాత్రమునగాక నిలువేడటికములో చాలు శక్తి సామర్థ్యము లుండినగాని ఏవిద్యార్థి కిని సహాయము జేయవని గృహమువారు మున్నందు తీర్మానించుకొని దాని ననుసరించి నడచుకొనవలయు ననునదేశము మిగుల నుంచిది. ఒకా నొక మందబుద్ధి నధికముగా జరువమని దాతృత్వపు సామ్యము వ్యయముజేయుట మంచిదికాదు. అందువలన ననేకవిషయములలో ధనము శుష్కముగా వ్యయమగును. విద్యార్థియు ప్రాపంచిక జీవనమునకు పకరిం పక జెడిపోవును. కమిటీ వారు బాగుగ పనిని నిర్వహింప బోవుచున్నారు. కడలూరునందలి ఉదార హృదయులగు మున్నగు రొకరు విద్యార్థులకు స్థిరవసతిగృహము నేర్పరచుటకయి మైలాపూరు, సులైవాను రోడ్డువద్ద నొకస్థలము నిచ్చివేసిరి. గృహనిర్మాణమునకు రూ 50,000 లు పట్టునని యూహింపబడినది. కమిటీవారు ధనమును గూడ జేయుటకయి ప్రజల యాచించుచున్నారు. ధనము సమకూడునని నమ్ముచున్నాము. మిగుల శ్రేష్ఠమైనది. గృహము విద్యార్థుల ఆరోగ్యమునకును ఫౌఖ్యమునకును అనుకూలముగ నుండగలదు.

ఇట్టి వసతిగృహము లనేకములు చెన్న పురియందు విద్యార్థుల సౌకర్యమునకై స్థాపితము లగుచున్నవి. ఆంధ్రు లొక విద్యాభివృద్ధి సత్తిగృహమును స్థాపించి నిర్వహించలేకను విడిచివేట్టిన విషయము విదితము. ఇతరులను చూచియైనను ఆంధ్రజనులు విద్యార్థుల సౌకర్యమునకై యొక వసతిగృహమును స్థాపించెదరుగాక.

చెన్న పట్టణమునందు ఆంధ్రులకొరకు దినపత్రికను స్థాపించు విషయమై యోచించుటకు లక్ష్యుణులయందు జరిగిన దేశీయచూహనకు వెల్లిన ఆంధ్రప్రతినిధులు చెన్న పురివాళి కాంగ్రెసు కిరీటునందు సభచేసిరి. ఆనరవిలు బి. వేంకటపతి రాజు (విశాఖపట్టణము) కొండ వేంకటప్పయ్య (గుంటూరు) బి. వి. ఎస్. రామస్వామయ్య (తంజావూరు) జి. రామ సేనారావు (కడప) ఎస్. లక్ష్మణరావు (గుత్తి) వై. శేషప్ప (గుత్తి) టి. సుబ్బారావు (గుత్తి) ఏ. నూర్యనారాయణమూర్తి (చిత్రపురము) శే. శేషచార్యులు (నర్సాపురము) పి. సి. వేంకటచలపతిరాజు (విశాఖపట్టణము) బి. సీతారామస్వామి (కాకినాడ) వి. రామమూర్తి (కాకినాడ) వరహగిరి వేంకట జోగయ్య (బరంపూరు) వి. సత్యనారాయణ (కాకినాడ) శే. గుండురావు (కడప) హెచ్. శేషగిరిరావు (వెనుకొండ) ఏ. పరమేశ్వరరావు (నంద్యాల) ఏ. శ్రీనివాసరావు (పాద్మటూరు) గార్లను, మరలొందరును సభ నలంకరించిరి. వరహగిరి వేంకటజోగయ్య పంతులుగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. సభయందు క్రింది తీర్మానము గీకృతము.

ఆంధ్రుల యభివృద్ధికై ప్రయత్నము చెన్న పురియందు ఆంగ్లదినపత్రికను ప్రకటించుటయన సమచింతన బోధిస్తాయను.

ఇందునిమిత్తమై భాగనిర్ణీతమైన కంపెనీని యేర్పాటు చేయవలయును. భాగమునకు గూరుగూపాయల వంతున మెయ్యిభాగముల నేర్పరచవలయును.

ఇందువిషయమై పనిచేయు నిమిత్తము జిల్లా సంఘముల నేర్పరచుటకు కొందరిని కోరిరి. వారు మరలొందరు సభ్యులను చేర్చుకొనుట కధికారముకలదు.

కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులు గారు సంఘమునకు జనరలు నెక్రిటరీగ నుండవలయును.—ఒక విలేషనుకు.

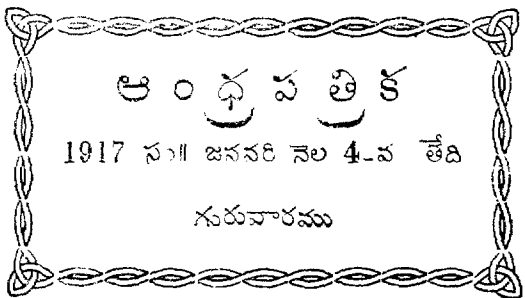
ఒకవిలేఖకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—ఆర్యక్షత్రియ మహాసభ డిశంబరు 27-28-29 తేదీలలో హిందూపురము నందు జరిగినది. సభ ఆదర్శము క్రమైంది. శ్రీయుత ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారికిలన వైదిక వివాహము జరిపింపబడినది. ఈవివాహము సభయొక్క తీర్మానములకు ఉదాహరణముగ ఆర్య నారాయణమూర్తిగారి కూతురుకు శ్రీదేవమ్మకును సికందరాబాయి నివాసులగు చామరాజు సింహవర్మగారి కుమారుడగు సుఖదేవవర్మకును పాక్షిగ్రహణము జరిగితిత్తి ఇది స్వయంవరమును ప్రాశంవివాహమునై యున్నది. గురుగ యలలోగల వివిధభేదములవారకు బుత్రి, సోదగ్రాశ్రమ సింహ, వంది, మాగధ, నూర్, రాచ, భాట్టి, రాజము పాంథ మొదలగువా రందరు చేరియుండిరి. మైసూరు, రాబాదు రాజ్యములనుండియు క్షత్రియసాంప్రదాయకు లకులు వచ్చి వికమత్తయ్యగ నందరును సంబంధబాంధవ్యములు చేసికొనుట కంగీకరించి అందుకు నిదర్శనముగ సుపర్యక్త వివాహము సభలో జరుపబడినది. ఈసభ యితరసభలవలె గాక సభయొక్క నియమపాలనమునకు ఆదర్శముగ కావ్యములతో యుక్తముగ జరుపబడినది. ఇకముందును ఈలాగు ననే సభలో ఉపనయన వివాహ సంస్కారములు ఆంధ్రాఖిలను పాటింపక జరుపుటకు తీర్మానింపబడినది. సభలో ప్రతినిధులయందును శ్రీలు హాజరుండి విషయములను వినచుండిరి.

మొన్న విజయనగరమునందు జరిగిన బాడ్మింటను ఆటయందు రాజమహేంద్రవరములోని నింబులు బాడ్మింటను కప్పవారు రాజావారు సమర్థించి రజితభేరికమును గలుచుకొనిరి. అది 500 రూపాయ లందును. ఫేటకమును గలుచుకొనినవారికి 5 వెండిపతకములును వచ్చినవి. రాజమహేంద్రవరములోని ఫట్టుబాంటువారికి 200 రూపాయల వెండి గిన్నెగూడ వచ్చినదట.

బెజవాడ తాలూకా ఈశ్వరపుగల్లు గ్రామమునందు సుమారినవదిదినములనుండి కలరాప్రారంభమై కొంతమందికి లగినది. వ్యాధి తగిలినవారిలో మూడువంతులనుండికి నష్టమైనది. వారి ప్రజానరత్నమును 23 వత్సరములవారు వగు మున్నగు పర్వతనేని సీతాగారుయ్యగారిని తనపొట్టుకు బెట్టుకొనినది. వారు చాల మంచివారు.

విషయానుక్రమణిక.

సంఘసంస్కారము	2
సాహిత్య చరిత్ర	3
ప్రధాన వ్యాసము	
కాంచనపేట చందలి	4
మహమ్మదీయ మహాసభ	5
విరోధానుహాసంగ్రామము	
నిజేశ శిశువా ర్థము	6
జేశియ తిలక్ వార్తలు	7
సమకాలికాభిప్రాయములు, పోర్టు సెంటుబార్జి గజెట్టు	8
వికాసభాతి సమ్మెము	9
ఇంగ్లీషు లింఠి వార్తలు	10

రాండుటేబిలు మండలి.

మానవస్వభావము కడుచిత్రము. తనకొక ధర్మము. ఇతరుల కొక ధర్మము. తనజాతి కొక ధర్మము. ఇతరజాతుల కొక ధర్మము. ఈ భావములకు అవాంకారాభిమానములు గారణములు. స్వాత్మార్థ పరనిరసనము మనుజులకు సామాన్య స్వభావము. ముఖ్యముగ పాలకజాతి కీ స్వభావము సమాజము. రాండుటేబిలు మండలికి కార్యదర్శియైన లయెనెలు కర్మిని భావప్రపంచమును పాలకజాతికి గల భావప్రపంచమునే బలపరచుచున్నది. రాండుటేబిలు మండలి యుద్ధాంతరము సామ్రాజ్యరాజ్యాంగ నిర్మాణసమస్యను యోచించుటకై ఏర్పడినది. సామ్రాజ్యనిర్వహణభారమును బ్రీటీషు ద్వీపములతో సాటిగ నధినివేశ రాజ్యములు గలిగియున్నగాని బ్రీటీషు సామ్రాజ్యము నిలువనేరదని ఆ మండలి నిర్ణయించినది. ఈ నిర్ణయముల నాచరణమునకు దెచ్చుటకై వలసరాజ్యముల ప్రజల యభిప్రాయములను తెలిసికొనుట యవసరము. వారియభిప్రాయములను తెలిసికొనుటకై కర్మినిగారు మొదటను ఆస్ట్రేలియానుండు సంఘాతము చేసిరి. ఇప్పుడు హిందూ దేశమునందు సంచారియును చేయుచున్నారు. పేరునకు హిందూ దేశమునందు సంచారియును చేసినను హైందవ జాతీయ గాంక్షలకు విముఖులును అధికారవర్గాభిమానుల కనుకూలములైన సర్ వెలెంటైను పీరోలు మోరెను గాల్గొని సన్నిహితసాహచర్యమును గలిగియుండిరి. ఈ యుదంతము వారు వారి మిత్రులకు వ్రాసిన లేఖనలన స్పష్టమగుచున్నది. కర్మినిగారు వారి లేఖనందు ఆయా దేశములకు సంబంధించిన ప్రజాభిప్రాయములను ప్రత్యక్షముగ గమనముగ వారి సంకల్పముని ప్రకటించిరి. కాని హిందూ దేశమునందు వారు సంప్రదించిన వారందరును అధికారులు; అధికారాభిమానులు. అధికారులైన సర్ జేమ్సు మెప్పెను పెమ్ముఖ్య ప్రభువు అధికారాభిమానమును సంపూర్ణముగ గలిగియున్నటులు వారి ప్రసంగములు తెలుపుచున్నవి. అంతమాత్రా జాలగంగాధర తిలకుగారిని తూలనాడిన సర్ వెలెంటైను పీరోలునకు హైందవుల స్వాతంత్ర్యిత్తి సమృత్త మెటులగును. సర్ జేమ్సు కినునకు కొంతసానుభూతి యున్నను పాలకజాతీయభిమానము పోజాలదు. కర్మినిగారు హైందవ సామ్రాజ్యసమస్యలను గురించి ప్రజానాయకులతో సంప్రదించి యుండలేదు. అధికార వర్గాభిమా

నుల యోచనలు మన కోరికలకు ప్రతికూలములని పేరుగ వ్రాయ నవసరములేదు. కర్మినిగారు వారి లేఖయందు సంస్కరిత సామ్రాజ్యసభ హిందూ దేశముయొక్కయు మధ్య ఆఫ్రికాయొక్కయు అంతర్వ్యవహారములను బాహ్యవ్యవహారములను నిరూపించుట కధికారమును గలిగియుండవలయునని తెలిపియుండెను. ముప్పదికోట్ల ప్రజలు గల భరతఖండపు స్థితిని స్వజాతీయాభిమానులైన కర్మిని మండలి నిర్ణయించుటకు బూనుకొనుట ధర్మమా వివేకమా? కర్మినిమండలి వివేకము లేకను పూనుకొన నెంచినను పాలకవర్గమేల వీరికి తోడ్పడవలయును? పాలకవర్గము తోడ్పడినను ప్రజాభిప్రాయము నేల పరిశీలించ లేదు? కారణము రాండుటేబిలు మండలి యోచనలకును పాలకవర్గలాభములకును ప్రజాభిప్రాయము ప్రతికూలమగుటయే యె యున్నది.

భారతీయులందు రాజ్యాంగ పరిజ్ఞానము స్వల్పముగ వికసించిన దని కర్మినిగారిచింతము. భారతీయులు ఆఫ్రికాజాతులవలె కేవలముమూఢులుగాని వలస రాజ్యవాసులవలె రాజ్యాంగపరిజ్ఞానేలుగాని కారనివారితము. హైందవప్రజలందు రాజ్యాంగపరిజ్ఞానము గల స్వల్పశాఖలు గలవట. కాని ఆ సంఘముల యభిప్రాయములను హిందూ దేశమునందవలంబించ దగిన రాజ్యధర్మముగ పరిగ్రహించుటకు వీలులేదట. హైందవులకు సంయోగము సంవిధానము బలము గలుగువరకును హైందవ జనాభిప్రాయము హిందూ దేశమును పాలించుటకు తగదట. హైందవుల రాజ్యాంగపరిజ్ఞానము శీలమునందును బలమునందును నభివృద్ధి పొందనంతవరకు భరతవర్షమునకు విమోచనసాధనము లేదట. హైందవజాతీయం దొకభాగము సామ్రాజ్యభారమును స్వార్థకరత్వము లేకను శక్తిసామర్థ్యములతోవహించగల కాలమువచ్చువరకును రాజ్యాంగ నిర్మాణమును వికసించజేయుట బ్రీటీషు పాలకుల రాజ్యధర్మ మని కర్మినిగారు వ్రాయుచున్నారు. హిందూ దేశమునకు సామ్రాజ్య రాజ్యాంగ నిర్మాణమునందు బాత్తుగ నవకాశము గలిగించనపుడు దేశమునందాందోళన మేర్పడి హత్యల కవకాశ మేర్పడవచ్చు ననియును కర్మిని గారు తలచుచున్నారు. కర్మినిమండలి యోచనలు భారతీయులకు రోహితేశములను గలిగించినవి. కొందరు కుట్రను పన్ని భారతీయులను వంచించుటకై ప్రయత్నించుట బ్రీటీషు గౌరవమున కవమానకరము. ఇంకను మూరేండ్లుగడచినను పాలకవర్గము భారతీయులకు రాజ్యాంగ పరిజ్ఞానము గలిగిన దని చెప్పుట దుర్లభము. అటులు చేయుటవలనను వారనుభవించెడి హక్కులకు భంగము గలుగును. ఏ దేశమునందు గాని సకల జనులకు రాజ్యాంగ పరిజ్ఞానము గలుగువరకును రాజ్యాంగసంస్కరణములు నిలుపబడవు. ఆంగ్లేయ జపానుదేశ చరిత్రము లీభావమును బలపరచు చున్నవి. గ్రేటుబ్రిటనునందు 1832 సంవత్సరమునందు సంస్కరణ శాసన మోహిత మైనపు డైనను ప్రజలలోవిశేష భాగమునకు రాజ్యాంగపరిజ్ఞానము గలదనిచెప్పుటకు వీలులేదు. రాజ్యాంగ పరిజ్ఞానమును బడయుటకు సంస్కరణమే సాధనము. క్రూరులైన ప్రజలు ప్రజాతంత్రపరిపాలనమున కప్పులు కాక పోవచ్చును. ధర్మశాశబద్ధులైన ప్రజలు ప్రజాతంత్ర పరిపాలనమున కవశ్య మున్ను. ధర్మశాశబద్ధులైన మహానులకు ఆచార్యులకు మహారాజులకు యోధులకు జన్మభూమి యైన భరతఖండమునందు రాజ్యాంగపరిజ్ఞానము చిరకాలముక్రితమేసంవర్ధితము. వారి యందుగల రాజ్యాంగ పరిజ్ఞానము ప్రకటితము గాకపోవుటకు గల ముఖ్యకారణము వారల

కవకాశములను గల్పింపకుండుటయే యని విచార శీలురకు విదిత మగుచున్నది. స్వదేశసంస్థానములందు సంస్థానాధీశులు మిత్రులు చూపెడిరాజ్యధర్మము భారతీయులకు గల రాజ్యధర్మశీలమునకు నిదర్శనము. ధర్మశాశబద్ధులైన ప్రజలు ప్రజాతంత్రమునకు సులభముగ నలవాటుపడుదురు. యుద్ధాంతరము భరతఖండమున కేవిధమైన పాలనము రానున్నను యే భారతపుత్రుడును వలసరాజ్యముల యధికారముక్రింద నుండ నిచ్చగించడు. భరతఖండమునకు సామ్రాజ్యభారనిర్వహణమునందధినివేశ రాజ్యములతో సమానమైన ప్రతిభ గలుగవలయును. భరత ఖండము షో వలస రాజ్యముల కెట్టి సంబంధము గలదో అట్టి సంబంధమే వలసరాజ్యములతో భరతఖండమునకును నుండవలయును. భారతీయులను వంచించుటకై కర్మిని మండలియును అధికారవర్గాభిమానులును పన్నుచున్న కుట్రంతమును వెల్లివిచ్చినంగలకు క్రానికలు పత్రికాసంపాదకులు హార్షిమను గారు వంద్యులు. భారతీయులందరును నేకగ్రీవముగ కర్మినిగారి లేఖను ఖండించుచు రాండుటేబిలు మండలి పన్నిన మాయోపాయమును నిర్మూలము చేయుటకై ప్రయత్నించుట యత్యంతావసరము. ప్రజలచే పోషించబడెడి యధికారులు కర్మినిగారికి తోడ్పడుట విచారకరము.

మహమ్మదీయ మహాసభ.

కాలప్రభావము దుర్గాహ్యము. నేడు దుర్గభమగు స్థితి రేపు సులభము కావచ్చును. శత్రువులు మిత్రులగుదురు. మిత్రులు శత్రువులగుదురు. అశుభము లంతరించి శుభములు గలుగును. ఉదాసీనత పోయి యుత్సాహము గలుగును. నిరాశ నశించి ఆశజనించును. ఒకయుగమునందు హిందూ దేశమున కేలికలుగ నుండిన మహమ్మదీయ సోదరులభావములు కాలక్రమమున మారుట హైందవ జాతీయతకు శుభావహము. హైందవులకునుమహమ్మదీయులకును మతమునందును భావయందును వ్యవహారాచారసాంప్రదాయము లందును విశేషమైన భేదముగలదు. కాని యుభయసంఘములకును సుప్రసిద్ధమైనభరతవర్షము జన్మభూమి. ఉభయ సంఘములకును మతాచార సాంప్రదాయములు వేరైనను భారతజనని సమానము. తమ జననమునకు సుఖమునకు సంతకలకు భోగములకు కీర్తికి నిలయమైన చూత్యభూమి యుభయసంఘముల ప్రజలకు పూజాధాన మగుటయందు వింత యేమియును లేదు. ఇతరవరకును మిత్రభేదము చేయ సమకట్టిన స్వార్థపరుల యోచనలను మహమ్మదీయ సోదరులు పాటించినను గత సంవత్సరముతో ఆ నాటకము పూర్తియైంది. మహమ్మదీయులందు విశేషభాగము జాతీయమహాసభ యందును రాజ్యాంగాందోళనము నందును ప్రమేయమును గల్పించుకొనకను చిరకాలము మూకీభావమును వహించెను. కాని జాతీయసభాపాట్యము వ్యాపించుటవలన మహమ్మదీయులయందును ప్రబోధ మేర్పడినది. హిందువుల పురోగమనము మహమ్మదీయులను మేల్కొల్పినది. మహమ్మదీయ నాయకులు మహమ్మదీయుల హక్కులను గాపాడుటకును వారియందు విద్యను వ్యాపింపజేయుటకును 1906వ సంవత్సరమునందు మహమ్మదీయమహాసభను స్థాపించిరి. మహమ్మదీయమహాసభకు విఘ్నపరంపరలు సంప్రాప్తమైనను సకలారిష్టములను గడచి జాతీయమహాసభకు సోదరీసభగ నిరుడు పరిణమించినది. గత సంవత్సరాంతమునందు లక్ష్యునిపురమునందు గూడిన హైందవజాతీయ మహాసభవలె మహమ్మదీయమహాసభయును

హృదయజాతీయబలము నప్రతిహతముగ స్థాపించి యిది. జాతీయమహాసభయందునలె మహమ్మదీయ మహాసభయందును గల యంతఃకలహము లంత లించినవి. మహమ్మదీయులు వారికి గల కలతల గుఱపనంబొందుకొనుటయే కాకను హిందువుల కును వారికిని గల భేదాభిప్రాయములను సవరించు కొన గలిగిరి. ఈ సంయోగమువలన దుర్బలయైన భారతమాత నుబలమైనది. సర్వ సయదులహమదు చెప్పినట్లులు మాతృదేవతయొక్క రెండు కమల నేత్రములు వికసించినవి. ఈ మిత్రభావమును చిర స్థాయిగ వికసించ జేయుటకై యుధయసంఘముల వారును నిరంతరము పాటుపడి భారతజాతీయ మహాసభమును నిర్మించవలసియుందురు.

లక్ష్మణపురమునందు గూడన సభ కిధ్యక్షు లును ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులును హిందూ మహమ్మదీయ సాదగుల సమ్మేళనము చేకర్చివముగ ప్రకటించిరి. మహమ్మదీయులకు వారి మహాసంఘ మునకు దగిన ప్రాతినిధ్యము సామాజ్యనిర్మాణ విధానమునందవసరమనియును స్వరాజ్యసంపాదన విషయమునందు హైందవులతో మహమ్మదీయులు చేరుచున్నారనియును సభాధిపతి జిన్నా గారు తెలిపిరి. ఈ భావము జిన్నాగారిది గాక పోయినను సంఘభావమై యున్నది. సామాజ్య సభయందు మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యము హిందువులలో సగముమంది యుండునట్లును వంగ దేశమునందు 100-కి 53 మంది మహమ్మదీయు లున్నను 100-కి 40వంతునను, సంయుక్తరాష్ట్రము లందు 100-కి 14మంది మాత్రము మహమ్మదీయు లున్నను 100-కి 80వంతునను మహమ్మదీయప్రాతినిధ్య లుండునట్లును నిర్ణయింప బడుటచేసి హిందూమహమ్మదీయసంఘములకుసంయోగము సాధ్యమైనది. ఈ ఏర్పాటునందు మహమ్మదీయ నాయకులు హిందూనాయకులు చూపినత్యాగము పరిజ్ఞానము విదిత మగుచున్నది. భారత జాతీయ వికాసమునకు ప్రాణప్రదమైన రాజ్యాంగ జీవనమునందు సహనము వివేకము దేశభావనానుల కవసరము. హిందువులు మహమ్మదీయులు ఏకదేశమునందు జన్మించిన సోదరులు. సోదరులందెవరు మాతృధనము సభికిముగ ననుభవించినను విచారపడుట కవకాశములేదు. ఉధియులు చేరి స్వస్వస్థిరంగణమునుజేయుటవలన స్వీయస్వత్వముల ననుభవించుటకు మార్గ మేర్పడును. ఈధర్మమును గ్రహించి మహమ్మదీయ మహాసభయను జాతీయమహాసభ ప్రతిపాదించిన స్వరాజ్యతీర్మానమునే ప్రతిపాదించి ఐకకంఠ్యముగ సంగీకరించినది. మాతృదేశ హితమునుగోరి మూకీభావమును వదిలి త్యాగముచూపిన మహమ్మదీయ సోదరులు తల్లిదీవలను బడయగలరు. ఇతరసంఘములవారును పెడత్రోవలను బట్టక మహమ్మదీయ సోదరుల మార్గము నవలంబించి స్వలాభమును గమనించి యైనను మాతృదేశహితమునకై పాటుపడుదురు గాత!

—————(౦)—————

మహమ్మదీ జిన్నా గారిమీద అభియోగము.
మహమ్మదీ జిన్నా గారు బొంబయినగరము నందు సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు. వారు సర్ క్విగోజిషా మహతా గారిశిష్యులు. గడచిన యావత్సాత మహమ్మదీయ సభ క్రాసనాధిపతులు. మోరే సంస్కరణము లాచరణము లోనికి వచ్చినప్పుడు బొంబయి శాసనసభలోని మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యలపట్ల రాజ్యప్రతినిధి సభకెన్నకొనబడెను. తిరిగి గత జూలయి మాసమందు జరిగిన ఎన్నికలలో రెండవర్యాయము ముస్లాము ప్రాతినిధ్యవలన నిర్ణీతుడాయెను. జిన్నా గారి కొఱకయి నోటులను సంపాదించిన ఏకేంటు జిన్నా గారి ఎటుకలోనే కొంత ఆక్రమప్రవర్తనము నొనరించెనని జిన్నా గారి ప్రతికూలు ఆక్షేపణలు టర్కీన పెట్టుకొనిరి. ఈయభియోగమును విచారించుటకయి రాజ్యప్రతినిధి గా

కమీషనరు నేర్పాటుచేసిరి. పూనాలో విచారణ చాల దినములు జరిగినది. కమీషనరు తన రిపోర్టును వ్రాసి పంపిన పిమ్మట జిన్నా గారి నియామకము నిలిచియుండునని మాత్రము డిల్లీనుండి ప్రకటించబడెను. ఈ విచారణ సాధారణన్యాయ స్థానములలో జరిగినట్లు జరిగినది. న్యాయవాదు లుండిరి. సాక్షు లుండిరి. నిందాపనిందలు రెండు పక్షములవారి పయినను మోపబడెను. ప్రశ్నలు, అడ్డు ప్రశ్నలు నే య బ డె ను. దస్తావేజులు దాఖలు చేయబడెను. వా ర్తా ప త్రి క ల లో అభియోగ పునాదుల ప్రచురింపబడెను. న్యాయాధిపతియొక్క తీర్పును మాత్రము లోకమునకు తెలుపకుండుట న్యాయము కాదనియు, జిన్నా గారి కీర్తికివచ్చిన కళంకము పూర్తిగ తీర్పు ప్రచురింపబడినప్పుడే పోగలదనియు, ఎటువంటి నిమఃకయినను బ్రిటిషు న్యాయస్థానములలో తనమీద తీర్పును వినుట కధికారము కలదనియు, మహమ్మదీయమతమునందు జిన్నా గారిపట్ల ఆ న్యాయమును జూపకుండుట ఆక్రమమనియు బొంబయి క్రానీకులు పత్రిక వ్రాసియుండెను. యావన మహమ్మదీయ నాయకులకు జిన్నా గారికి తీర్పు ప్రతిపూలముగ మన్నన, అధికారవర్ధము ఈ మూకీభావమును వహించునా? తీర్పును ప్రచురింప దలచనివారు పెద్ద న్యాయ స్థానమును పెట్టి, కమీషనరును ఏర్పాటుచి ఎందు కింత అట్టహాసము చేయవలసి వచ్చినది అని క్రానీకులు పత్రిక ప్రశ్నించి యుండెను. ఈ వ్యాఖ్యానమును జదిచి కాబోలు నిన్నటి దినము ఢిల్లీప్రభుత్వమువారు జిన్నా గారిలోప మే మాత్రమును లేదనియు, ఆయన పరిపూర్ణవిమోచనమును బొంది నారనియు, కమీషనరుగారి విమర్శనము ఆంతరంగికమనియు ప్రకటించినారు. దేశీయ నాయకుల బుద్ధిప్రవర్తనమునకోచింపబడినప్పుడు, వారివిచారణకై ప్రత్యేకస్థానము లేర్పాటుచేయబడినప్పుడు, తీర్పునింతగోప్యమైనను ప్రచురింపబడకపోవుటసరిగ్గావలెదు. తీర్పును ప్రచురించినచో ఏమిపుట్టి మునుగలదు? ఇంతకును ఈ మహాభియోగ మంతయు శాసనసభ కోక మహాజనుని నిర్ణయించుకొను సాధారణవిషయమునకు చెందిరిదే! గదా! స్వదేశ సంస్థానాధిపతులకు సంబంధించినట్టి పెద్ద పెద్ద యభియోగములలో సయితము తీర్పు ప్రచురింపబడుచుండ ఒక చిన్న ఎత్తెక్కువకు చెందిన తీర్పు ప్రచురింపబడకుండుట శోచనీయును. బొంబయి క్రానీకులుపత్రికచేసిన యాక్షేపణలు లింకను నిలిచియే యున్నవి. మానసియులకు జిన్నా గారి కింకను పూర్తిగ న్యాయము జరుగలేదు.

శ్రీ ముజుందారుగారి ఉపన్యాసము

“దేశీయ మహాసభాధ్యక్షులగు ముజుందారుగారి వ్యాసమునందు 30, 340 మాట లున్నవి. దినమునకు ఒక్కకలము వంతున ప్రచురించినను, ఫిబ్రవరి మాసాంతమునకుకును ఈ యుపన్యాసమును ప్రచురించుచునే యుండవచ్చును. గజములకొలదిని వ్రాసి ప్రచురించు పురాతన హైందవలేఖకుల జాలియొక్కరూపు ఇంకను మాయలేదనుటకు ముజుందారుగారి వ్యాసమే తార్కాణము. మహావకోటియొక్క చారిత్రమునందలి ముఖ్యమై, లాడుడు జాడ్డి గారు సంధిని గురించి చేసిన యుపన్యాసము దేశీయ మహాసభాధిపతియొక్క యుపన్యాసములో ఆయిదవవంతు స్థలమును మాత్రమే ఆక్రమించుకొనినది. వార్ధాగి అధికముగగల అగ్రాసనాధిపతి తన రాజకీయ తత్వవిచారణమును ఆట్టి తత్వవిచారకులతో నిండి యున్న సభలో చాల మారము పోలిచివాడు.” అని కరాచిలో ప్రచురింపబడు ఆంగ్ల యాజమాన్యపత్రిక “డేయి లీ గెజెట్టు” వ్రాసినది. ఈ వ్రాతకు పూర్ణాంగీకారము నొసంగుచు, మదరాసు మెయిలు పత్రిక, తనకును, “పయోనీరు” పత్రికకు వలెనే, గతవారము ఎట్టి సభావివరములను ప్రచురింపకుండునంత భ్రష్టము. లేవోయేను గదా యని పశ్చాత్తాపమును పడుచున్నది. ఆంగ్ల యాజమాన్య పత్రికలకు సయితము ముస్లామీకభాగము వందాదారులు భారతీయు లగుటచేసి మెయిలు పత్రిక ఎంతమాత్రమును దుఃఖింపవలసిన పనిలేదు. కామన్వెస్థ డ్రిటిషుప్రజల కెట్లో, దేశీయసభ హైందవ ప్రజాకోటి కట్టు. అందుకలననే సభజరిగి వారముదినములు కావచ్చుచున్నను భారతీయ పత్రిక తీవ్రప్రతికూలతల యుపన్యాసములను పూర్తిగ నొకటితరువాత నొకటి ప్రచురించుచున్నవి. ఆంగ్లో హైందవ పత్రికల కాయభించి యుండుట సహజముకాదు. కాని ముప్పదికోట్ల ప్రజాసమూహపు పక్షమున సంవత్సరమున కొక సారి మాత్రమే ప్రసంగించు మహాపురుషుని యుపన్యాసము, ప్రతి దినమును కలముల పయిన కలములను ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలలో దిగియుండుచున్న రేసింగునోట్సు (గుఱ్ఱపుంపడెముల విషయములు) ఫుట్ బొలుమాచెస్, ఫేషన్సు, ఫేబ్రిక్సు, జ్వాసెస్ (దొరసానుల యుడుపులు వగయిరాలు) డయారీ ఆఫ్ ఏమేంసాహెచ్ (ఒక దొరసానిగారి దినచర్య) మొదలగు తుక్కు విషయములంత చేయకపోవునా?

పారిశ్రామిక పంచాయతి సభ

హైందవ కర్మకారులు.

హైందవ కర్మకారుల వైపున్యమును ప్రశంసించుచు టిల్లియర్లుగారివతన బెంగాలు నాగపురము లైలుమార్గములకు ప్రధాన మెకానికులు ఎంజినీరుగారు కారుగాను, పంచాయతి సభయెదుటను సాక్ష్యము నిచ్చిరి. ఆ కంపెనీ పనులను జేయుటకై చదువుపండ్లు లేకును పల్లెటూళ్లయందు వ్యవసాయమును జేసి జీవించెడి ప్రజలనుండి పనివ్రాంద్ర నేర్పరచి శిక్షణము నొసంగినపుడు వారు వైపున్యముగల ప్రత్యక్షమైన యంత్రకర్మకారు లగుచున్నారని కారుగారు చెప్పిరి. లైలుబండ్లను నిర్మించుటయందును, హైందవ యువకులు శిక్షణమును బొందినపుడు బాగుగ పనిని జేయుచున్నారని కారుగారు తెలిపిరి. గొడ్డుగారిప్రన్న కాంధరికర్మకర్మకారుల కవనావని ప్రత్యక్షమై మిచ్చిరి. మిలేలేని చూడనంపడుగల భరతఖండమునందు మెకానికులు ఎల్లెట్రికరు ఇంజినీరుగారు కాఖిలందు యువ జనులకు విశేషావకాశములు గలనని కారుగారు చెప్పిరి. కర్మకారుల తొలయులులందు ఆభ్యాస మగుటకు చాల మిండ్లు పట్టునని కొందరు మహానుభావు లభిప్రాయపడుదురు. కాని ఆ యభిప్రాయ మనుభవమునకు విరుద్ధమని కారుగారి సాక్ష్యమువలన విదితమైనది. కర్మకర్తల కవనమైన కర్మవిద్యాలయములు గాని, కర్మకారుల కవసరమైన ప్రథమపాఠశాలలుగాని, లేక పోయినను హైందవకర్మకారులు వంశానుగతమైన వైపున్యమును వికసింపజేసి మెప్పులను బడయుచున్నారు. హైందవ కర్మకారుల శిక్షణమునకు లేసిన కర్మవిద్యాలయములు దేశము నందు స్థాపితమైన భాతీయు లసామాన్యమైన వైపున్యమును చూపి ప్రతిభను గణించగలరు. ఏదేశయందును నవకాశములను గలిగింపకను ప్రజలు విద్యావిహీనులనియు ఆసమర్థులనియును నిందించెడి మహానుభావులకు కారుగారి వచనములు కన్నులను విప్పగలవు.

ట్రావెంకూరు సంస్థానము—పరిశ్రమలు.

మైసూరు బరోడా సంస్థానములందువలె ట్రావెంకూరు సంస్థానమునందు పరిశ్రమలను స్థాపించి సంపదలను వృద్ధి చేయవలయునను సంకల్పము గలిగినది. పరిశ్రమలను స్థాపించుటకు దేశమునందు వృద్ధిగాగల పరిశ్రమలను నిర్ణయించుట యును. సాకేతిక విద్యలను వ్యాపింపజేయుటయును, ముఖ్య సాధనములు. ఈసందర్భములను బాగుగ విచారించి నిర్ణయించుటకై సంస్థానాధికారులు డాక్టరు బర్క్లెగుగారిని నియమించిరి. ఆయన ప్రజల యార్థికక్షితి, సహజసంపదలు, సాంకేతిక విద్యాలయ స్థాపన సాధనములు, వికారప్రదేశములు, మొదలగు విషయములను విమర్శించి తెలుపగలడు. సామ్యత్వ దేశములందుగల స్పష్ట మనదేశమునకుగల ప్రతికూలముగ వర్ధిలుచున్నది. వివిధసాంకేతములు మేల్కొన్న గుర్తితమలను స్థాపించినగాని మన దేశమునందుచు ప్రాంతభావము దుర్బలము గాగలదు.

మదరాసు హైకోర్టు న్యాయమూర్తు లంగిరెడ్డిగారికి ఈ క్రింది నిబంధనను, 1905 వ సంవత్సరపు ఆక్టోబరు నెలంధనలలో 22 వ నిబంధన కనుబంధముగ జేర్చిరి.

“మదరాసుగవన్న మెంటు ప్లీడరు హైకోర్టుకే లయినప్పుడు గవన్న మెంటు సోపిటింగుగారు సులభముగ గరించి గవన్న మెంటు ప్లీడరుగ వారియితేను లన్నిటిలో ఎక్కువేటుగ పరిగణింపబడును.”

ప్రభుత్వమువారికి కావలసిన గాకానిబొడ్డు పోగామిగి లినబొడ్డును హిందూదేశమునందు వర్తకవ్యాపారుల కెట్లు రుచనలయునో, బొడ్డునులగడ్డ గయాలవారు వ్యాపకం పెట్టు సరఫరా చేయవలయునో విచారించుటకయి ఇండియాప్రభుత్వమువా కొక దిన్నకమిటీని నిర్ణయించినారు. సర్ హెగబ్ బావస్త్రి, చర్చి, జైటు గారును, బొంబయి ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడు వేటిక ప్రతినిధియు ఈవిచారణను జేసినరు

31వ డిసెంబరు 1916నుండి క్రేటుబ్రెటుకును, బ్రిటిష అధినివేశములకును, బ్రిటిషు రక్షిత రాజ్యములకును దక్కమిగిలినచోటులకు బాగుచేయని చర్యలుల పెగురుచేసిన గూడదని ఢిల్లీనుండి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినారు. వైస్రొసును పొందినవారు కొన్ని రకముల ఆవుదంతములను ముండలిరాజ్యములకు పంపవచ్చును. వైస్రొసుల వగయిరూకస్టంసుకలక్ష్యరలవద్ద పుచ్చుకొనవలయును.

విలేజ్ మహా సంగ్రహము

(రైతుల విజయము)

ఇంటింట్లో

ఫిల్మ్ మూలు పేగుగారిలేఖ.

లండను, జనవరి 2. — దేశాంతరముల గారికి ఫిల్మ్ మూలు పేగుగారిని తెలుసు వ్రాసిరి:—1917 వ సంవత్సరమున రైతులకును నిర్మలమునకును సామగ్రిలను ఆయుధములను కొల్లెలుగ నందుకొని చేయుటయే కాకకొనుట సాధ్యమగు (కీర్తి)ను బహుమానముని మీరు వారిలో చేప్పవలెను.

ముందుబడిన నోకలు

లండను, జనవరి 3:—అక్కయనా (ఫ్రాన్సు) గూను (బ్రిటీష్ స్టేషను) చూడటానికి (రైతులు) ఎరికా (వార్షిక) నోకలు ముందుబడినవి.

అహార పదార్థములు

లండను, జనవరి 2:—అంగ్లాండేమునందు ఫలిండు ధాన్యములపంటను వృద్ధిచేయుటకు వ్యావసాయక సంఘాధ్యక్షులు రైతులను, వ్యవసాయశాస్త్ర ప్రవీణులను, గల ప్రత్యేకసంఘము నొకదాని నేర్పాటుచేసిరి. వ్యావసాయక యుద్ధసంఘములు వివిధదేశములందును స్థాపించబడి ఈ సంఘముల సహజము లండనులో జరుగునై టైర్నాటు చేయబడును.

నూతన శాస్త్రము.

లండను, జనవరి 2:—నూతన శాస్త్రముల బాలికా ముందు సామ్రాజ్య శాస్త్ర విద్యన మొకటి క్రొత్తగా చేపట్టినది “జెయిల్ ఎ క్లెన్సింగ్” పత్రిక నూచించుచున్నది.

ప్రాముఖ్యము

ఫిరంగులను కాల్చుట.

లండను, జనవరి 3:—సోమ కుత్తకవీణములయందు గాకకొను, పెద్ద - అగ్గము - మార్తము, విజ్ఞానముల యుద్ధ ఫిరంగులు కాల్చబడినవి.

అంగ్లాముఖము.

లండను, జనవరి 4 వత్సరంగముక అంగ్లానేనాముఖ మిప్పుడు 100 మైళ్ల పొడవుగలది యున్నదనియు, ఆపంక్తి యందు 20 లక్షల నేన నడిపించుచున్నదనియు యుద్ధ రంగమునుండి రైతులనిలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

ఇటలీ

ఇటలీవారిల్లి

రోము, జనవరి 3:—1200 చతురపుమైళ్ల ప్రదేశము ఇటలీవారి వశమైనది. వారు సేనాముఖమున 125 మైళ్లకు తగ్గించిరి. 85000 మంది ఆస్త్రియా సైనికులను 4,59,000 ఆయుధవిద్యార్థులను ఇటలీవారు వశపరచుకొనిరి. వీరిలో 73000 మంది స్త్రీలు.

బాల్యము

గ్రీసురాజు

లండను, జనవరి 2:—సోమ, ఇంగ్లాండ్ అనుకీర్తులు గ్రీసురాజుకు వశమైయుండుట మామో నేనని రైతులకు తెలియజేయవచ్చును.

రొమేనియా రంగము.

లండను, జనవరి 3:—రొమేనియామొదటనుండి ఈ క్రింది వామువార్త వచ్చినది:—బాల్యోగ్గంగమునందు శత్రువుల వాకవోట మన కండుకమును జొచ్చిరి; కాని వెంటనే పాట కొలిపిమి. సూర్యోదయము నడిచునందు కొలుంబా ముల్కముల నడుమ రెండు పర్యాయములు అవస్థానము బూనిరి కాని వారి యవస్థానములు రెండుపర్యాయములును వ్యర్థము లయ్యెను. ఈ ప్రదేశమునందు మేముక కొండవైపును కండుక మును మఱి సాధ్యపరచుచితిమి. రొమేనియనులు కాజీకోనది కుత్తకమున శత్రువులను ముట్టించిరి. ఉత్తర సుఖిజా కదిమొదనున్న సాస్సునుకు తూర్పున రొమేనియనులు

శత్రువులను తూర్పునుఖముగ పాటవోలిరి. రొమేనియను ఆర్మీకవర్గము శత్రువులను వెంటబడించిరి. కాని శత్రువులకు సహజమైన రాగా వారు రొమేనియనులను తమ పూర్వ స్థానములకు వెళుకకు నెట్టిరి. నవ్యము తుపాకి పటాలము రిమ్మికోనదికి వైశ్యులను గురియంకా అను గ్రామమును స్వాధీనపరచుకొని 213 మంది ఖైదీలను 5 ఫిరంగులను, 8 చురఫిరంగులను పట్టుకొనిరి. మేము ఆగ్రామమునకు ప్రక్కన మఱిరెండుగ్రామములను వశపరచు కొంటిమి.

జపాను

“హాంకాకుమారు” అను జపాను స్త్రీమరు సెంఘాయ్, జనవరి 3:—డిసెంబరు 25 తేదీని చెపు వద్ద సముద్రమున తుపానునందు చిక్కి మునిగిన “హాంకా కుమారు” అను జపానుస్త్రీమరును గూర్చి వివరములు తెలియ వచ్చినవి. తుపాను విశేషముగా నున్నందున ఆస్త్రీమరునకుఁ ముట మూడుదినములకంటె సాధ్యపడలేదు. కెప్టెన్ ప్రాంత గారును మఱికొందఱును వైశ్యముతో నొకపడవయందు స్త్రీయ దులూ నున్న 500 మందిలో 50 మందిని కాపాడిరి.

అమెరికా

జర్మనీకి మిత్రమండలివారి ప్రత్యుత్తరము
అమెరికను పత్రికాభిప్రాయములు.

న్యూయార్క్, జనవరి 2:—పక్షపాతములేని వార్తాపత్రిక లన్నియు మిత్రమండలివారు నిశ్చయబుద్ధితో సమముగా జర్మనీకి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చినది వ్రాయుచున్నవి.

“పారాన్సు” పత్రిక

“పారాన్సు” పత్రికయిట్లు వ్రాయుచున్నది:— ప్రవ్యవహార నైతిక నిరంకుశత్వమునుగూట ప్రాంతమై నప్పుడు సంధికుదురుటకు వీలగునను సత్యమును మిత్రమండలి వారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము నందలి నిశ్చితభావమున భావము నూచింపుచున్నవి. “టైంస్” పత్రిక

యూనైటెడ్ స్టేట్సు వారు సంధికుదురుటకు ప్రయత్నిం చుట నీ ప్రత్యుత్తరము మాన్వినది.

“టైంస్” పత్రిక

ఈ ప్రత్యుత్తరమునందు సంధి కవకాశము గలదని నూ చితి మైనది. జర్మనీ యలసినదని తెలియుచున్నందున ఇంకొక సారి సంధి వాక్యములు వచ్చునెవల సంధి సంధము కావచ్చు నని పత్రిక యూహించుచున్నది.

“వాషింగ్టన్ పోస్టు” పత్రిక

“వాషింగ్టన్ పోస్టు” పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. ఈ ప్రత్యుత్తరమునందు జర్మనీ యంత్యగతి నూచిత మైనది. జర్మనీ లొంగిపోవుటకు ముందు యావచ్చుకొని నూతనప్రయో గములయందు వినియోగించి యుద్ధముచేయును. తటస్థదేశ ములు ఇందుమించుగా యుద్ధముతో విశేషసంబంధము గలి గియే యుండును.

యూనైటెడ్ స్టేట్సువారికి ప్రత్యుత్తరము.

లండను, జనవరి 2:—విల్సన్ గారి లేఖను మిత్రమండలి వారి కియమిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము తయారై, యున్నదనియు కొన్ని దినములలో పంపబడునున్నదనియు రైతులకు తెలియుచున్నది. దక్షిణ అమెరికావారు యూనైటెడ్ స్టేట్సువారిలో నేకీధ వింపనందున నెరగ్గండులవారును ఏకీధవింపదని యూహించు చున్నారు. ఆర్జెంటీన్, బ్రెజిల్, మఱికొన్ని చిన్న రాష్ట్రములు ఏవర్గమున గనబడువలెను.

విల్సన్ గారికి ప్రత్యుత్తరము.

లండను, జనవరి 3:—విల్సన్ గారికి మిత్రమండలివారు పంపబోవుచున్న ప్రత్యుత్తర మింకను తయారగుచున్నదని తెలియుచున్నది. జర్మనులు నూచించిన మరతులపై సంధిపాన గదని జర్మనీకి వచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునందు స్పష్టముగా చెప్ప బడినది. విల్సన్ గారికి పంపబోవు ప్రత్యుత్తరమున మిత్రమండలి వారి కేమేవిధములకు మరతులతో సంధిరాయబాధముల సుప క్రమింపగోరెదకో వారిని వివరించి తెల్పుదును.

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు
మెక్సికో.

వాషింగ్టన్ జనవరి 3:—అమెరికా మెక్సికోలకు కలిగిన చిక్కులు తొలగుచున్నట్లున్నది. మెక్సికోనగరమున అమెరికా రాయబారిగా నుండుటకు స్థైర్యముగాను వాషింగ్టన్ నుండి అచటికి వెళ్లుచున్నారు.

మిత్రమండలి ప్రత్యుత్తరము

లండను, జనవరి 3:—సంధి మూల ఇప్పటికి తీరిపోయినదని జర్మనీ పత్రికలు మిత్రమండలి ప్రత్యుత్తరము నందగ్గమున వ్రాసినవి. జర్మనులు సంధికోతకు చేసిన ప్రయత్నములను మిత్రమండలివారు నిర్ణయమై త్రొసివేసినది కొన్ని పత్రికలు నడిచి వసంతకాలపు యుద్ధమును గూర్చి భయపెట్టుచు వ్రాసినవి. మిత్రమండలివారి ప్రత్యుత్తరపు భావనగూర్చి జరుగబోవు యుద్ధము కిగిల్లు చెప్పవలెయు, 10 మంది ప్రముఖులు ఎట్లు నిర్ణయదలి సంతకములు చేసిరో చెప్పట కష్టమనియు “లోకల్ నో టీగర్” పత్రిక వ్రాసినది.

“నిగర్గముగ నీ క్రపాతమునకు వాగులగు వారికి మహాపాతకము గలుగు”నని “టైంస్” రన్ హా” పత్రిక వ్రాసినది.

భద్రాచలమును ఆగ్నేయము చేయుచున్న నైడి ఘంటం కేంకటరణయ్యగారు ఆంధ్రుల ధనసాహాయ్యము నపేక్షించుచున్నారు.

నెల్లూరుజిల్లా సంఘమునందలి గోళ్లేసేవా సమాజపు సంవత్సరాంత విషయవిధానక సభ 7వ తేదీని తూములూరు లి వరాయ్య బి.ఏ. బి.ఎల్. గారియాజమాన్యముక్రింద జరుగును.

రాజమహేంద్రవరమునందు వర్షము, భక్త్యమున కని కమ్మివన వరముచేసి భక్త్యమునకు వినియోగించవలంద తమ పోషకయోగమునకై వినియోగించుకొనుచున్న స్థానికవిలే ఖితుడు మాకు తెలియజేయుచున్నాడు.

గుంటూరుజిల్లా బాపట్లకు ఆయురుములుల దూరము నందుగల మర్రిపూడి గ్రామ కాపురస్తులు చెరువు సీతారామ య్యగారు రు150 లు పెట్టి రెండువెండిగిన్నెలనుచేయించిరి. పెద్దగిన్నె 90 లది. చెరుగుమలో గలుపొందినవారికి బహుమతి చేయుదురు. పోటీపరీక్ష ఫిబ్రవరిలో జరుగును.

గుడివాడతాలూకాయందు స్థాపితమైయున్న భొండా గారములకు మంచి స్థితియుండుటకును, క్రొత్తవానిని నెల కొల్పటకున, భాసావివ యములను ప్రజలకు తెలుపుటకున, ఒక సంఘమును స్థాపించుటకు 7-వ తేదీని ఆంగలూరి బాలనర స్వతీ భొండా గారమునందు సభజరుగును.

దేశవాద తాలూకా వెలగలేరు గ్రామమునందు కక్షలున్నరట! అంగబలసంపత్తు లొక పక్షము, అధబల సమ నిర్మితు లొకపక్షము! అంగబల సమన్వయము చాకరిసాండ్రను తమ ప్రతిపక్షులకు బట్టల ముకునకర్చి ప్రోత్సహించిరి. పుకాహి తులను కర్మలనుచేయించ వద్దని బలవంతపెట్టిరట! కాని వారిమాట లేమియు సాగలేదని ఒకరుమాకు తెలియజేయుచున్నారు. గ్రామములలోని వికచత్వ్య మాన్యమును దలచుకొనినప్పుడు దేశభిమానులకు సంతాపకరముగ నుండును.

బాపట్లలో చిన్న స్కూలు పెట్టినది మొదట దానిలో చదువుకొనినవా రందరు సుదత్తెన్నమున కొకమారు బాపట్ల లోని ప్రస్తుతపు స్కూలులో సమావేశము కావలెనను ఉద్దేశ్యముతో కొద్దిదినముల క్రిందట పూర్వవిద్యార్థులసంఘ మేర్పాటు చేయబడినది. దీనికి ప్రవేశమునుగూ సాధారణ దుమును సంవత్సరమునకు 0-8-0. బాపట్లస్కూలులో చదువు కున్న ప్రతివాడును సంఘమునందు సభ్యులు కావచ్చును.

గుంటూరుపేటయు గతనెల 30 వ తేదీని బొమ్మ పై స్కూలుమండలియందు నింజమూరి భావనాచార్యులవారి యాజమాన్యముక్రింద సభచేసి శుద్ధిసభను స్థాపించిరి. సభోద్దేశములను బాలిష్టరు ఉన్నర లక్ష్మీనారాయణ పంతులు గారు విపులముగ వివరించిరి. హిందూ భగోత్సాహిష్టతను గురించియు, శుద్ధిస్థితిగతులను పొందినవారి భౌతికమును గురించియుగూడ వా రుపన్యసించిరి. శుద్ధిసభకు పూర్వాచార పరాయణులగు వార్ధనిర్యాచకులుగ నియమించవలయు నని లక్ష్మీనారాయణగారి మతము.

దేశీయ తంత్రీ వార్తలు

(మా విశేషముల వర్ణనము.)

శ్రీ

మోటారుబండ్లు - పైకిలులు.

శ్రీ జనవరి ౩:— మోటారుబండ్లు పైకిలులను దిగు మతి చేయగూడదను నుత్తరువును దొరతనమువారు మరల సవరణ నుపపాదించిరి. ఈ యుత్తరువు పుట్టుటకు పూర్వమే సామ్యు శాల్సింపబడిన విషయములలో దిగుమతి లైసెన్సు మీద జరుగవచ్చునని వారు చెప్పిరి.

నల్లమందు విక్రయము

ఈ నెల ౩ వ తేదీని కలకత్తాలో నల్లమందు విక్రయము వలన 588 పెట్టెలకు రు 19,12,820 లు వచ్చినవి. దామా షాను రు 8280 లు గిట్టినది.

బొగ్గు.

హిందూదేశమున బొగ్గు తక్కువగా నుండుటచే బ్రిటిషువారి దేశములకేగాని ఇతర దేశములకు ఎగుమతి చేయ గూడదని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

జన్నాగారి కేసు.

శ్రీ జనవరి ౩:— జన్నాగారి యెన్నికవిషయమున కొంత మోసము జరిగినదని అట్టి వచ్చినందున శ్రీరాజప్రతినిధి గారు ఈ కేసును విచారించవలయునని యుత్తరువునిచ్చుట ఇదివఱకే ప్రకటించెనది. విచారణ పూర్తియగుటయు, జన్నాగారి ఎన్నికయందు మోసమేమియు లేదనియు, ఎన్ని కసక్రమముగా జరిగినదనియు, జన్నాగారి నియోజకము ఖా యపటబడినదనియు, ఇదివఱకే నూచితమయ్యెను. విచారణ చేసిన యధికారి జన్నాగారి కేసునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారికి రహస్యముగా తెలిపి యుండిరి. జన్నాగారిపై మోపబడిన నేరము లన్నియు నిరాధారము లనియు, నేరములన్నియు తొలగించబడిన వనియు ప్రభుత్వమువారు ప్రాసరి.

బొంబాయి

పాక్లర్ల వనివాండ్రకు బసలు.

బొంబాయి, జనవరి ౩:— ఈ నెలలో బొంబాయిలో సమావేశముగా నున్న పారిశ్రామిక సంఘమువారు పనివాండ్ర యిండ్ల విషయమునుగూర్చిగూడ నాలోచించెదరు. ఇందు లనుగూర్చి ఈయబ్బందిని తొలగించుటలో పనివాండ్ర యిండ్ల స్థితిని సరిగ నారసి తెలుపవలెనని సర్థానుమతంబుగారి కోరికపైని బొంబాయి దొరతనమువారి సర్వేయరు పనివాండ్ర యజమానులకు లేఖనుపంపిరి.

బొంబాయిలోని మంచినీటి పరీక్ష.

బొంబాయి, జనవరి ౩:— బొంబాయిలోని మంచినీటి పరీక్ష చేయుటకు 1912 లో బొంబాయి పురపాలకసంఘము వా రొక ప్రత్యేకసంఘము నేర్పరచిరి. ఈవిషయమున ఇండి యా దొరతనమువారి శానిటరీ కమిషనుకు లెట్టి నెంట్లు కర్నలు కై మెహెగారి అభిప్రాయమును కనుగొనవలెనని కమిషను యగారు కార్పొరేషనుకు వ్రాసిరి. బొంబాయి హెల్త్ అఫీ సరు డాక్టరు జే. ఏ. టర్నరుగారుగూడ నిందుల కంగీకరించిరి.

బంగళాము

సర్ విలియం మేయరుగారు.

ఈనెల ౩ వ తేదీని సర్ విలియం మేయరుగారు కల కత్తాలో బాంకివారిలో సంప్రదించిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రములు.

వకీలుపై కేసు.

అలహాబాదు, జనవరి ౩:— ఇదివఱకు సబు జడ్జిగా నున్న గోకులు ప్రసాదను సతనికి లంచములు మున్నగువానిని చెప్పించుచున్న యతని మేనల్లుడును, వకీలునగు మున్షీ విసోద విహారీయస్థాని కేసు ఈయదుమును హైకోర్టువారి యుత్త రువులకు వచ్చెను. వకీలుతరపు న్యాయవాది వకీలువైన వచ్చిన నేరములను తెలిపి క్రాసుపరీక్షకు ననకాశ మియవలయునని కోరినను.

ముఖ్యన్యాయమూర్తిగారు మఱల విచారణ హైకోర్టు గారిచే జరుగునట్లు తుర్తరువు చేసిరి.

జాబులు.

విశేషములకు సూచన.

చింతాధిపతి ప్రేక్షకుడు. కాళహస్తి స్వరాజ్య ప్రశంస. మిత్రస్మృతి: మిషన్యులకు ప్రకటింపజాలనందు లకు చింతిలుచున్నాము. సంపాదకుడు.

I

గోదావరి మండలసభ

అయ్య!

ఈవత్సరము అయిదామూడవ గోదావరి మండలసభ జరుగును. తత్సభకు అయిదామూడవ వాస్తవ్యులును, న్యాయ వాదులు నగు చేవల లక్ష్మీనారాయణ, వాడేవు రామ మూర్తిగార్లును, జిల్లాబోర్డు, తాలూకాబోర్డు మెంబర్లగు దువ్వూరి వేంకటేశ్వరులు, శివపల్లి బుచ్చివేంకటపతి రాజుగార్లును, మరికొందరును సంచారసంఘముగ బయలుదేరి అల్లనరము మున్నగు చుట్టుప్రక్కల గ్రామములకు దయచేసి నారు. తత్సంఘసభ్యులు ఉత్సాహముతోను, ఎక్కువ పట్టుదలతోను శ్రమ కోర్చి పల్లె, పల్లెకు, యింటి, యింటికి తిరిగి మండలసభావత్సరముగూర్చి ఆంధ్రమున, మృదుసుధుర వాక్కులతో ఉపన్యసించుచు చంచాలు వనూలుచేయుచు న్నారు. వారు దయచేసిన ప్రతిగ్రామమును, త్యాగశీలు రగు లక్ష్మీపుత్రులు విరాళము లాసంగి వారిని గౌరవించు చున్నను, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని, మండల సభాధ్యక్షుని నెన్నుకొనుభారము కాన్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుల విధి యై యున్నది. అయిదామూడవ వాస్తవ్యులును, 20 సంవత్సరములు నుంచి మండలసభయందు నెక్కువ అనుభవముగల పాలెపు వేంకటస్వామ్య గోపాలంగారిని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షునిగాను, విశాఖపట్టణ వాస్తవ్యులును, భూస్వామియు, హైకోర్టు న్యాయవాదియు, మునిసిపలు అధ్యక్షులును, మనచేశాసన సభకు ప్రతినిధిగ నెన్నుకొనబడిన ఆనలేబిలు భూపతిరాజు వేంకటపతి రాజుగారును ఆపదవుల అర్హులని నేను వినయ పూర్వకముగ కాన్యనిర్వాహక కమిటీవారికి విన్నవించు చున్నాడను.

నడింపల్లి పేర్రాజు.

II

పెటపాడు గ్రామ మురవసభ

అగ్నిధయము.

అయ్య! మాయూరియందు నుమాడు వెయ్యియింట్లు ఉండి నను వీధులు మిక్కిలి యరుకుగ నుండుటచేతను ఆగవారపు యాధగుటచే సంధులు మొదలైనవార్గాములు సరిగ నుండక వంకర ట్రాంకరలుగ నుండుటచేతను గృహములు ఇరుకుగ నుండుటచేతను ఇండ్లపద్ధతి తగిన కాళి లేకపోవుటచేతను నుమాడు సంవత్సరమునకు ముప్పదినలువది సార్లు పరశురామ శ్రీతి యగుచుండును. ఇట్లు నాడుననునకు కారణము యూరి పేదస్థితియే. వీడవా రెల్లరకు పూరియింట్లు తప్ప పెంకుటింట్లు లేవు. ధనికులకు పెంకుటింట్లుండినను అగ్నిధయముచే గంట చూరుల కట్టుకొందురు. ఇంటికి చిన్నకీటికి లత్తెల్లముగ నుండును. అని పెద్ద పెట్టెలకలె నుండి గాలి నెంతమాత్రము చొరసీయవు. ఇట్టి గృహములు నేసరికాలమునం దెంతసాఖ్య ము నిచ్చునది చదువరు లూహించకపోరు. షేదలు వారివారి పూరియింట్లు కాలిపోయినపిమ్మట ధనికులకెందులకెల్ల, ఒక తాటివాసముకాని, పదితాటివాసముకాని, నాలుగువెదుళ్లు కానిమరల వారలగృహముల గట్టుకొనుటకు ఇచ్చుని ఆశ్ర యించినను ఇవ్వక పూటమెతుకుకైనగతిలేని యాపేదలచిన్న చిన్నధులముల నేరిధముగనైనను బుచ్చుకొనవలయున్నిం తురు. కాని, వారికాధార మెద్దియైన జూపించెను పుణ్యాత్ము లొక్కరును కానరాదు. డిసెంబరు 24 వ తేదీరాత్రి అగ్ని హోత్రు ధూరిలో ప్రవేశించి అయిదిండ్లతోమాత్రము తృప్తి నొందక రెండు గేదెలనుసంయుతము ప్రాణాధోన్యముగ నుండ జేసెను. మరల, డిసెంబరు 31 వ తేదీ రాత్రి రెండింట్లు తన కావాలి దీసికొనెను. కాబట్టి ప్రజలు గంగిన యాభిలిని దప్పించుటకు గవర్న మెంటువారు తగుతర్ర తీసికొని గ్రామమునకు చేరిన కొన్నిపాలము: పేటకట్టించుటకు ఏర్పాటుచేసి స్వల్పమాల్యములకు స్థలములు ఇప్పించు టకు ప్రార్థితులు.

గ్రామములోని బీదలు.

సమకాలి కాభిప్రాయములు

హిందూదేశము; ఆస్త్రేలియాదేశము.

ఆస్త్రేలియా గవర్నరు జనరలు గారును, హిందూదేశ రాజప్రతినిధియు క్రొత్త సంవత్సరారంభ దినమున అత్యోన్య యోగ తేమము లరసికొనినను తండ్రివాడ మిగుల శ్రవణా నందకరము కాని ఆ తండ్రివాడ ఆస్త్రేలియా దేశము వారిమండియు ప్రజలనుండియు వచ్చుచున్నది. అని హిందూదేశ దొరతనమువారిని రాజప్రతినిధిగారి నే ఘోరకరించుచున్నది గాని హైందవుల సంగతి నానంతయు నూచింపదు. రాజప్ర తినిధిగారు హిందూదేశప్రజలు, రాజులు, దొరతనమువారు, అందఱితరపునను అభినందనము లర్పించుచు తండ్రి నంపిరి. “హిందూదేశముతరపున” రాజప్రతినిధిగారంపిన ప్రత్యుత్తరము నకై మేము వారి నేమియు ననబూనుకొనలేదుగాని, ఆస్త్రేలి యా గవర్నరు జనరలు గారికిని, ముఖ్యమైనకాధికారికిని, హిందూదేశ ప్రజలు సంగ తావంతయు జ్ఞాపకము లేదని తో చెడిని. హిందూదేశప్రజ లాస్త్రేలియాలోనికి బోవుటకు వీలు లేదు. అట్టిప్రజల తేరుసమాచార మరయుట మిగుల అపహా స్యకరముగా నుండును. — మదరాసు హైయు.

చెంగల్పట్టుజిల్లా బోర్డు.

అధికారులను జిల్లాబోర్డులకు సహాయాధ్యక్షులుగ నిర్ణయించుటలో గల తాత్పర్యమేమి? ఉద్యోగములను చాలిం చుకొనిన వారలకు మరల సుద్యోగ నేప జేయుట కవకాశ మ గలిగించుటకా? లేక స్థానిక స్వపాపాలనమున నధికారసభ్యు లకు కొంతమరకైన ఆభ్యాసమును పరిపాలన గలుగనట్టి యవ కాళము నిచ్చుటకా?... బాగుగ పని నెరవేర్చు గలిగిన యనధి కారులకంటె ఉద్యోగములను చాలించుకొనిన (రిటైర్డు) తిగు ముఖ్యులు మిన్నయని యభిప్రాయపడి తుళ్లుటకు ననధికా రులుండగా వారిని విడచి యుద్యోగములను చాలించుకొనిన వారి నేల జిల్లాబోర్డులకు సహాయాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొన వలయును? చెంగల్పట్టుజిల్లాబోర్డుకు దిట్టియసందర్భ మేదియో జరిగినటులున్నది. — ఇండియన్ పేట్రియటు.

నిరంకుశాధికారుల సామర్థ్యము

హిందూదేశ నిరంకుశాధికారులు తమకు తామే అతి సమర్థుల మను యోగ్యతాప్రత్యము నిచ్చుకొనిరి. వారి స్నేహితులు దాని నంగీకరించిరి. మొన్నటి జాతీయహాసభా ధ్యక్షుడును, “వారి నిరంకుశాధికారము నిర్దిష్టవాదాంత”యని వక్కాణించెను. కాని యెవరి యుద్దేశమునబట్టి? అధికారుల కాగ్యముల నెరవేర్చుటలో నది మిగుల సామర్థ్యము గలదియో యగును. కాని ప్రజల యోగ తేమముల నభివృద్ధి చేయుటలో దాని సామర్థ్య మేమియు గన్పించదు. ప్రపంచమునం దంత టను నాగరికపు పరిపాలనము నందు దేశము లన్నిటికంటె హిందూదేశమే నిగుపేదదియు, అత్యంతాశాన్తిగమైనదియు, అత్యధిక విద్యావిహీనుల గలదియునై యున్నది! నాగరికతా పరిపాలనము నందు దేశములలో నిరంతరము స్థేరుగగృతచే పీడింపబడుదేశ మొక్కహిందూదేశమే! ప్రజల యుద్దేశమును బట్టి చూడ చక్రవర్తిగారిసేవలు నిజముగ సుయర్థముగారిని ఇందువలన తేటపడుచున్నది! సామన్య సామర్థ్య విచారణము నిట్టిపరిధిధనమునుబట్టి ముఖందారు గారు విశేషముగ చర్చించియుండిన దృగ్గమైన వారి స్వపరిపాలనవాదనము దృఢతరముగ నుండియుండును. — మోదనరీపురా పత్రిక.

సంవత్సరాది సంచిక.

(౧)

సంచికయందు ముద్రితములగు వ్యాసము లెప్పటికి పంపవలసి యుండునని చాలమంది మాపేర వ్రాయుచున్నారు. వారిందరికిని విడివిడిగ జవాబులు వ్రాయుటకు విలువకు గావున జన వరి నెలాఖరునకు గాని, అధవ ఫిబ్రవరి మొదటి వారిము లోపున గాని, వారి వారి న్యాసములను పంపించిన యెడల ముద్రణ న్యాపారమునకు లేఖకులు చాల శోధపడి, మా యుద్యమమునకు సాహాయ్యము చేసినవారిగురుని ఇందు మూల ముగ విన్నవించు చున్నాను.

ప్రతికాధికారి.

ప్రపంచ వార్తలు.

బ్రిటిషు దేశమునందు 100 సంవత్సరములనుండి పాన్త మెంటు సభ క్రొత్తగా ప్రారంభింపబడినపు డెల్ల మొదటిసమావేశము మంగళవారమునాడే జరుగుచున్నది. ఇప్పుడు యుద్ధ సమయమైనను గూడ నానియను తప్పలేదు. సోమవారమునాడు సభ ప్రారంభింపబడినచో దూరమునుండి రావలసిన సభ్యులు ఆదివాసునాడు ప్రమాణము సాగించుచుండవలసి వచ్చును. అట్లుచేయుట మతనియములకు విరుద్ధమని పలువురు సంకోచించుటచే నీచుంగళవారపు పద్ధతి ఏర్పడినది.

* * *
ఒకడు 5-12-14 న సేనలో పైకికుడుగా చేరెను. 20-12-14 న లాన్సు కార్పొరలు పదవిని, 25-12-14 న ఫులు కార్పొరలు పదవిని, 14-1-15 న సర్జెంటు పదవిని 1-2-15 న సర్జెంటు మేజరుపదవిని 1-6-15 న కెప్టెను పదవిని బడసెను. ఇట్లు 6 నెలలలో కెప్టెను పదవిని బడసెను.

* * *
ఇటీవల 20 ఏండ్ల వయసుగలవా డొకడు 90 ఏండ్ల వయసుగల స్త్రీని బెర్గుమైనులో వివాహము చేసికొనెను. 72 ఏండ్లుగల యొకప్రభి 17 ఏండ్ల బాలుని వలచి వానితో రేపిపోయినది. మనియనులను గన్న యొక స్త్రీ బాబు అను పట్టణములో తన చెలికత్తెనుమనితో రేపిపోయినది ఆతడచటికి ఈటను నుండి క్రొత్తగా వచ్చెను.

* * *
పోర్టు సెను దుర్గాధుల కాకరము. ప్రపంచమునం దన్ని భాగముల నుండియు దుర్గాధులగుటకు చేరుచుండురు.

* * *
వైద్యుల యభిప్రాయము ననుసరించి 20 ఏండ్లలోపు వయసుగల స్త్రీలు పెండ్లి చేసికొననే కూడదు. 20 మొదలు 30 ఏండ్ల లోపుగా పెండ్లి చేసికొనవచ్చును. అందులో వివాహమునకు స్త్రీలకు 23-24-25 సంవత్సరములు చాలయు క్రవయను. పురుషులకు 23 సంవత్సరముల లోపున పెండ్లి కూడదు. వారు 23 మొదలు 32 ఏండ్లలోపుగా పెండ్లిచేసికొనవలెను.

* * *
లండను నగరమున 612 పాలదుకాణము లున్నవి. * * *
పైనికులను ఉద్యోగులను ఉపచారికులను లివర్నూలు ప్రాముబండ్లలో ఉచితముగ ప్రయాణముచేయ నిచ్చుట కంగీకరించి 9 లక్షలమందికి పాసుల నిచ్చిరి.

* * *
అమెరికాలో నొకడు సేనలో చేరగనే వేలియద్ర వేయించుకొన వలెను.

* * *
కాగితములను బహుసన్ననిగుండగా చేసినచో తలగడలలోనికి దూదికి బదులుగా నుపయోగించును.

* * *
ఒక చెట్టుఎత్తును తెలియుటకు దానినీడ మన కాధారము. ఒకచేలికర్రను ఎండలో నిలుపుగనుంచి దానినీడను కర్ర పొడుగును కొలిచి పిచ్చుట చెట్టునీడను కొలువవలెను. కర్రకు కర్రనీడ ఎన్ని రెట్లుండునో తెక్కించి దానినిబట్టి చెట్టుకొలతను చెట్టునీడ కొలతప్రకారము నిర్ధారణ చేయవచ్చును.

* * *
మేరీ చక్రవర్తినిగారు వారమున కొకసారి రణరంగమునం దున్న యువరాజుగారికి మధురపదార్థములు మున్నగు వానిని బంగ్లా వంపెదరు.

* * *
రణరంగమున నుండి వచ్చినవారికి నిరంతరమును కొలపాలభరితమై ధ్వజులచే నిండి యుండు లండనునగరము కాంతినికేతనమువలె కనబడునట. లండను నగరమునందలి ధ్వని సామాన్యముగ దుర్భరముగనుండును. దీనినిబట్టి రణరంగమునందలి ధ్వని ఎటులుండునో యూహింప వలసినదే.

* * *
ఆఫ్గాట కాధారములేని స్థితిలో దివాలా పాచ్చుగా నుండి హల్లోవే మందులదుకాణమును పెట్టి కోటికొద్దయ్యెను.

* * *
ఆంగ్ల దేశపు స్త్రీలలో చుట్టలనుగాల్చు నలవాటు చాల హెచ్చుచున్నది. వారు తరుచుగా పొగాకు గొట్టమును సన్ననిచుట్టలను కాల్చుచుండురు. పొడుమునకుగూడ నలవాటు పడిరి. ఇదివర కంత బాహుళ్యము కాకపోయినను ఇకముందు బాహుళ్యముగనే జరుగును.

అమెరికా ప్రెసిడెంటుకు పాలుకు 20000 పౌనులును ఫ్రాన్సు ప్రెసిడెంటుకు 48000 పౌనులును ముట్టును.
* * *
అనాథ శరణాలయములలోని పిల్లలకు వారమునకు మూడు ఆణాలు చిల్లరఖర్చుల నిమిత్త మిచ్చుటకు లాంబెరు లోని సంరక్షకు లంగీకరించిరి.

* * *
అడ్మిరలు సర్ జాను జెర్వికోగారి జ్ఞాతి వారసత్వీ గార్డినరు కన్య తన 101 వ పుట్టిన దినము నిటీవల జరిగినది.

తిలక్కుగారు కలకత్తాకు బోవుట.
కలకత్తా, జనవరి 3.—బాలగంగాధరతిలక్కుగారు అత్యుత్త “బహుపుత్రిక” సంపాదకీయ వర్గమున చేసిన బాబు మోటిలాల్ ఘోష్ గారిని చూచుటకు కలకత్తాకు వచ్చిరి. రెండుదినములు వారు కలకత్తాయందుండునెలెలియుచున్నది.

వెల్లింగ్డను ప్రభి ప్రభువులు.
వెల్లింగ్డను ప్రభి ప్రభువులు సమవారముగా బొంబాయిండిపోయి కచేకరాచి మున్నగు స్థలములకు పర్యటన మునకు పోవురున్నారు.

రొమేనియా పునస్సాత్తంత్రము
పారిసు జనవరి 3.—ఫ్రాన్సువారు రొమేనియా పక్షమున పోరుచున్నందునకు రొమేనియా రాజాగారు పరాసు వారి నభినందించుచు వ్రాసినలేఖకు పాయింట్ చేరు గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు 1917 వ సంవత్సరమునందు సంపూర్ణవిజయము గలుగుననియు రొమేనియాకు మణల స్వాతంత్ర్య మొసలు గబడుననియు వ్రాసిరి.

మెక్సికో కాన్సులర్ జనరలు బంధించబడుట.
న్యూయార్కు, జనవరి 4.—మెక్సికో కాన్సులర్ జనరలును బంధించిరి. విల్సనుగారు 1915వ సంవత్సరము అక్టోబరు మాసమున ప్రకటించిన వర్తక నిరోధమునకు విరుద్ధముగా రీరాక్రూజీయను పురమునకు యుద్ధోపకరణములను నౌకలపై పంపించుటకు ఏర్పాటుపబడిన ఒక కుట్రయందు కాన్సులరు జనరలును చేరియున్నాడని అతనిని బంధించిరని తెలియుచున్నది.

పుదుకోట రాజాగారు
పుదుకోట రాజాగారు డిసెంబరు 29-వ తేదీని ఆస్ట్రేలియా లోని మెల్బోర్న్ పురమునుండి పుదుకోటకు తిరిగి వచ్చి ఆదివారము కలకత్తాకు పోయిరి. ఈసాయంకాలము వజరు వారు కలకత్తాలో నుందురు.

ప్రభాకరం ఉమేశశర్మలగుారు కృష్ణజిల్లా ంగలూరు గ్రామమునకు విచ్చేసి బాలవిద్యార్థికి సంఘపక్షమున గత నెల 31 తేదీ మధ్యాహ్నము హిందూమత ప్రాముఖ్యమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. లోకజ్ఞాన సముపేతులగు, ఆధునిక విద్యార్థికులకు కొన్ని యభిప్రాయభేదము లున్నను, ఉపన్యాసము తుదవరకు భావగంభీరముగ, యుక్తియుక్తముగ, సుప్రమాణముగ విరాజిల్లుచున్నది. శ్రోతల హృదయ కేగార పిప్పలం దుత్సాహగనుము వెల్లివిరిసి ప్రసహింప, హాస్యవనముత్తిపవ నుచోహారముగ జరిపించిరని ఒకలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు. జాతీయ జీవనసాధమునకు దృఢతరపునాదిసా పరగు నుతముం గూర్చి వీరింతభక్తి శ్రద్ధల తీసికొనుట ప్రశంసనీయము. వత్సరమునకు నాల్గూహసములు పర్యటనగావించుచు మతప్రబోధ మొచ్చునంటి ననియు, గీర్వాణభాషనే కాక, ఆంగ్లమందు ప్రవేశపరీక్షలో నెల్పొందియు నుద్యోగాభిలాషను పరిత్యజించి యివిష్టయమున పాటుబడ బద్ధకంకణము దాల్చితినియు, నేటి కిరవడియైదుచోట్ల నుపన్యసించితినియు, ఆంధ్రదేశమున కంతటి హిందూమత ప్రచారమున కొక సంఘమును, ఏలూరుపురంబున ప్రముఖుల సాహాయ్య సంపత్తిచే సంఘాపింప సంసిద్ధముగ నున్నామనియు నెలవిచ్చినా ఆంగ్లుల నెల్ల నుజ్జూత లూగించుచున్న దేశభక్తియే వీరి నిట్లు ప్రోత్సహించి నందులకు సంతస మగుచున్నది. ఏలూరి ప్రముఖులు వీరికి తగు ప్రోద్బల మొసంగెదరు గాక.

CALCUTTA.

A Garden Party.
Given by H. E. the Viceroy.
CALCUTTA, January 3.
A largely attended Garden Party was given by H. E. the Viceroy at Barrackpore to-day the guests including officers of the garrison and volunteers, members of the Civil Service, H. H. the Maharaja of Cooh Behar and leading Maharajas and Rajas, members of the Industrial Commission and representatives of mercantile and professional Calcutta.

BOMBAY.

Housing of Factory Employees.
A Subject for Industries Commission.

BOMBAY, January 3.
Housing of factory employees is one of the subjects for inquiry before the Industrial Commission which will meet in Bombay in the middle of the month. By the desire of Sir Thomas Holland, Chairman of the Industries Commission, the consulting Surveyor to the Government of Bombay has issued a circular letter to the employers of labour asking for their co-operation in investigating and finding out the exact conditions as to housing of factory employees so that appropriate action might be taken to bring about their amelioration. A copy of the letter together with certain special inquiries has been forwarded to the Bombay Municipal Corporation who have sent it on to the Commissioner with the request that if there be no objection the information asked for by the consulting surveyor to the Government be furnished.

Bombay's Water Supply.
Bacteriological Analysis Suggested.

BOMBAY, January 3.
The Bombay Municipal Corporation in 1912 appointed a committee to consider sundry reports about the quality of the local water supply and report on the question of providing further filtering arrangements. The Municipal Commissioner has now written to the corporation suggesting that the Government of India be requested to ask Lt. Col. Clemesha their sanitary commissioner to give the corporation his opinion upon bacteriological analysis of the water and as to what measures ought be taken to improve the water where unsatisfactory. The Municipal Health Officer (Dr. J. A. Turner) agrees with their request, inasmuch as the water proves wholly satisfactory in use, but gives results on bacteriological analysis which are unsatisfactory, and he thinks that further opinion than his own would be useful.

UNITED PROVINCES.

Charges Against A Vakil.
The Case of Munshi Benode Behari.

ALLAHABAD, January 3.
The case of Munshi Benode Behari, Vakil, High Court who was alleged to have acted as an intermediary in taking bribes paid to his uncle Mr. Gokul Prasad, Subordinate Judge, since dismissed, came up this morning for orders before the Bench of the Allahabad High Court, presided over by the Chief Justice. With reference to the legal point whether Mr. Gokul Prasad and Benode Behari could be competent witnesses in the enquiry before the Commissioner, the Chief Justice said they could not agree with the Punjab ruling cited. The enquiry into the conduct of public servants was not a criminal proceeding, and it was an absurd proposition to say that Gokul Prasad or any other witness could not have been examined as witnesses for the defence. His Lordship found it extremely difficult to understand how the defence counsel thought it the duty of the prosecution to call Benode Behari to give evidence, considering the charges against him were so specific.
Mr. Wallach for the Vakil informed the Court that his client was anxious that the charges against him should be re-heard, so that he could get an opportunity of cross-examining.
The Chief Justice ordered that a Bench be constituted to hear the case and enquire into the charges against the Vakil.

BRIEF TELEGRAMS.

The opium sale to-day at Calcutta realised Rs 19, 12' 320 for 583 chests, the average price being Rs. 3,280.
His Highness the Rajah who arrived at Pudukottah from Melbourne on the 29th ultimo left this for Calcutta the same evening where he will be staying till to-day.
Their Excellencies Lord and Lady Willingdon and staff have left Bombay on a tour to Cutch, Karachi and other places.
A Press Communique states:—In view of the shortage of coal in India it is impossible at present to issue permits for shipment of coal except to the British Possessions.
It is understood that a conference was held between Sir William Meyer and the representatives of the Exchange Banks to-day in Calcutta.
Dr. Gilbert Walker, Director General of Observatories, leaves Simla on tour to-morrow. He visits Bangalore, Madras, Kodaikanal, Hyderabad, Bombay, Karachi, Nowshera and Dehra Dun returning to Simla on the 13th March.

THE GREAT WAR.

ITALY'S ACHIEVEMENTS IN WAR.

PEACE DREAM OVER: GERMAN THREATS.

RUMANIAN KING ASSURED OF LIBERATION.

MEXICAN CONSUL GENERAL ARRESTED IN NEW YORK.

[REUTER'S AGENCY.]

AMERICA.

American Press Comments.

NEW YORK. Impartial newspapers generally praise the "Monitors" reply as straight-forward and lucid. The "Herald", pointing out its timeliness and reflection will prove a step towards peace by revealing the truth to the German people, marking the beginning of the end of Prussianism.

The "Tribune" says:—The answer definitely ends the attempt at int. revision of the United States.

The "New York Times" thinks that the door is left open for peace, and anticipates a fresh German bid for peace shortly in view of her threatened exhaustion.

The "Washington Post" says: The reply seals the doom of Germany, but before yielding she will fight desperately in new directions, and nationals will almost certainly be involved in the struggle.

Peace Dream Over.

LONDON, January 3.

"Peace dream is over for the present," is the keynote of the German press comment of the Allies' reply. The papers complain of the Allies' "brutal rejection of Germany's efforts towards peace," and then make blood-curdling forecasts as to what will happen in the spring. The "Frankfurter Zeitung," the organ of the German Foreign Office says the abjectness, even, and mendacity of the Allies contrast so strongly with what must have been that it is difficult to explain how tenacious men were able to sign such a document unhesitatingly. The re-echoing "Fingerringe Hinaschen" goes further and says: "Woe to the heads of the States who have to answer us for this bloodshed."

Netherlands will not Join the President.

LONDON, January 3.

Reuter learns that the Allied reply to President Wilson has been drafted and will probably be presented in a few days. It is not expected that the Netherlands will associate itself with the United States, while attempts to secure the co-operation of South America have not met with much success. Certainly Argentina and Brazil and several smaller States will not take action.

Allies' Reply to President Wilson.

LONDON, January 3.

Reuter learns that the Allies' reply to President Wilson is still being drafted. Whereas the reply to Germany was purposely negative regarding terms regarding only the conditions of peace which were unacceptable, it is expected that answer to Dr. Wilson will indicate more precisely the only preliminaries in which the Allies are prepared to negotiate.

United States and Mexico.

Difficulties Smoothing Themselves.

LONDON, January 3.

WASHINGTON.—Difficulties between America and Mexico appear to be smoothing themselves out. Mr. Fletcher is leaving Washington to assume the ambassadorship in Mexico City.

Mexican Consul General Arrested.

For Shipping Arms.

LONDON, January 3.

NEW YORK. The Mexican Consul General has been arrested. He is charged with being concerned in a conspiracy to ship arms and ammunition to Vera Cruz in violation of President Wilson's embargo contained in the proclamation of October 1915.

GREAT BRITAIN.

A New Imperial Order.

LONDON, January 3.

The "Daily Express" foreshadows the institution of a new Imperial Order in the next Honours list.

Home Production of Food.

Board of Agriculture's Action.

LONDON, January 3.

Mr. Prothero, President of the Board of Agriculture, has appointed an Advisory Committee of ten farmers and agricultural experts to assist in the scheme for increasing home production of food. Agricultural War Committees will be established in the English counties and a joint conference will shortly be held in London.

MARSHAL HAIG'S LETTER.

To Mr. Ben Tillet.

Munition Workers & Troops Must Pull Together.

LONDON, January 3.

Marshal Haig in a letter to Mr. Ben Tillet says:—"Tell labour that the best Christmas present they can make their comrades in field is to let nothing in 1917 hinder the regular, constant and increasing output of munitions and material. If munition workers and troops in trenches pull together triumph is certain."

Germany and Belgium.

Danger to Small States.

LONDON, January 3.

Lord French, interviewed by a correspondent of the "Chicago Daily News," opined that there was danger of Germany overrunning small neutral countries adjacent to her. He estimated the direct cost to the Allies of feeding Belgium at £22 millions, and the indirect cost was far greater. Germany had robbed Belgium of 125 millions. He pointed out that the strictly military interests of the Allies would have been best served by a blockade of Belgium, which, moreover, the Hague Convention would have permitted.

FRANCE.

Rumania's Liberation in 1917.

President Poincaré's Message.

LONDON, January 3.

PARIS.—Replying to a message from the King of Rumania thanking France for supporting Rumania, President Poincaré says, he is firmly convinced that 1917 will assure victory, liberation, and reparation for Rumania.

ITALY.

Italy's Achievements in War.

LONDON, January 3.

ROME.—Italy notifies that she has conquered 1207 square miles, shortened her front by 125 miles, taken 85,000 Austrians prisoners and 4,69,000 munition workers of whom 73,000 are women.

GREECE.

Reuter is informed that the Islands of Psara and Imbros have thrown off allegiance to King Constantine.

JAPAN.

SHANGHAI.—Details of the wreck of the Japanese steamer "Hankokumaru" off Chefoo in a blizzard on Christmas day state that owing to terrible seas rescue was impossible for three days. Then Capt. Starnes of Netherlands Harbour Works and some Chinese gallantly went out in a tug and saved fifty out of four hundred.

BRITISH FRONT.

Two Million Troops.

Marched on British Front.

LONDON, January 4.

Reuter's correspondent with headquarters says, the British front in the west now is nearly one hundred miles in length and on it we have marched about two million troops.

Enemy Artillery Active.

LONDON, January 2.

The British communique says: Enemy artillery in the morning was very active in the neighbourhood of Souchez and the southern half of Ypres salient.

FRENCH FRONT.

Artillery Duel.

LONDON, January 3.

The French Communique says:—There was lively artillery duel north and south of Somme in the region of Rouvroy and at Verdun, Armand, Morthomme and Bizonvane.

TELEGRAMS.

LONDON, January 4.

PARIS.—The communique says there is nothing to report except the usual canonade at different parts of the front.

RUSSIAN FRONT.

The Russian Bulletin.

LONDON, January 3.

A Wireless Russian communique says:—Enemy in the Zalovev region entered a trench but were ejected. Enemy on Moldavian frontier twice assumed the offensive from Kotumba to Sulcha river valley, but were everywhere repulsed. We here regained a portion of trenches on the heights. The Rumanians are conducting attacks northwards of Kozno river. The Rumanians drove back the enemy eastward of Sopchan on the upper Sachiza river and cavalry pursued the enemy, who, however being reinforced pressed back the Rumanians to their former positions. A Russian rifle regiment took by assault the village of Gulanka southwest of Remnik river taking 213 prisoners, five cannon, and eight machine guns. We also captured two adjacent villages.

SEA WAR FARE.

Steamers Sunk.

LONDON, January 3.

The French steamer "Acondayna" the Swedish "Goosebridge," the British "Holly-Branch" and the Norwegian "Erica" have been sunk.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

DELHI.

The Council Election Enquiry.

Hon. Mr. Jinnah Fully Exonerated.

DELHI, January 3.

The result of the inquiry directed by the Governor-General-in-Council into the election of the Hon'ble Mr. Mahomed Ali Jinnah to the Imperial Legislative Council has already been notified, and he has been declared duly elected. The report of the inquiring officer is a confidential document and cannot therefore be published, but the Government of India were satisfied that there was no ground for any imputation with regard to the propriety of the Hon'ble Mr. Jinnah's conduct in connection with his election, and that he was fully exonerated from the charges brought against him.

Importation of Motor Cars and Cycles.

A Concession.

DELHI, January 3.

With reference to the notification prohibiting the import of motor cars and motor cycles, the Government of India have decided to admit, under license, motor cars and motor cycles for the purchase of which confirmed bankers' credits have been opened before the date of notification. A list of such cars and cycles and particulars of credits opened should be at once filed with the Collector of Customs at the port of entry.

Kumara Raja of Vizianagarum's

Marriage.

With the Daughter of a Simla Hill Chief.

SIMLA, January 3.

The daughter of the late Raja of Keonthal State and niece of Rana Bhagat Chand of Jubhal State has been betrothed to the heir apparent of the Maharaja Sahib of Vizianagarum (Madras). This is the first time that an alliance has been made between the Simla hill chiefs and the Madras Rajputs. The marriage takes place at Junga on the 13th February next.

CALCUTTA.

Lok. Tilak in Calcutta.

CALCUTTA, January 3.

Lok. Bal Gangadhar Tilak is here on a short visit to Batu Motilal Ghose of the "Amrita Bazar Patrika." He is expected to be here for a couple of days.

MYSORE.

All-India Science Congress.

BANGALORE, January 4.

The session of the Indian Science Congress which will commence here on the 10th instant is expected to last for four days and His Highness the Maharaja the patron, is expected to be present on the opening day and it is understood will welcome the members. Interesting papers on various subjects of agriculture, Zoology, Botany, Chemistry, Physics and Mathematics will be submitted by many well known European and Indian gentlemen. There will be three public lectures, namely on the "Sun" by Mr. C. Michie Smith, on "Soaring Flight" by Dr. F. H. Haukin, and on the "Explosives" by Mr. P. L. Usher, and there will be two discussions one on "Scientific Libraries in India" when Sir S. G. Burrard will preside and the other on the "Future of the Indian Science Congress". Members from all parts of India are expected to be present at the session. Dr. H. E. Watson, Local Honorary Secretary is indefatigable in his exertions to make arrangements for the session to be perfect.

ఆంగ్లదైనిక పత్రికోద్యమము

మహాజనాభిప్రాయములు

ప్రజలకు హెచ్చరిక.

I
అయ్యో, తమ పత్రికయందు ప్రకటించు ఆంగ్లదైనిక పత్రికోద్యమ సందర్భమున మహాజనాభిప్రాయములను జూచి మిగుల సంతసంబయ్యెను. మాడుకొట్టి ఆంధ్రపత్రికలుండి ఈ మాత్రపు కార్యము పెరవేర్చుకొండీను పోలమునకు సాలు గాక ఈ మహానీయకార్యమును ఆంధ్రసోదరులు పెరవేర్చు గాక. దేశంబు 21 వ పత్రికయందు చెలికాని లచ్చాగారు గారు మాపిన స్వాగత్యము ఎంతయు ప్రశంసనీయము. ఇట్టి స్వాగత్యములు కొందరు దుడిచిపెట్టినను నే మన పత్రిక చిరకాలముననే బయలు వెడలకుండునా? ఇంతమంది శ్రీ మంతు లుండి ఈ కార్యము పెరవేర్చలేదా? జాభిమానులగా! పాడిమాటలకలన ప్రయోజనము లేదు. కర్తవ్య మూహించుడు. ఈ పత్రికా సంపాదనకు నాకేవలరావు గారే తోగినవారు. అనుభవములు కార్యోత్సాహములు దీక్షితులు. 'చంద్రునికి ఒక నూరిపోగు' అను నటుల నేనొక పేరువుచ్చుకొని సాయ పడువాడను. — ఎన్. వేంకటాచారి.

II
అయ్యో, కాశీనాథుని నాకేవలరావుగారి దయవలన ఆంధ్రలోకమునకు సంప్రాప్తమయినవెలలేని "ఆంధ్రపత్రిక"ల ద్వారా నాలుగుదినములు! దైనిక పత్రిక, దైనిక పత్రికయినా వాగాల మును గురిపించి మరల రెండుమాసములనుండియు మాని వేసినారు. కారణమేమియు తెలియదు. కార్య మెంతవరకు కొనసాగినదియు తెలియదు. ద్రవ్య మెంత సమకూరినదియు అగోచరము. ఆంధ్రలోకమున తరతరములనుండియు పట్టణము లయందుగాక పల్లెలయందు "గ్రామమొత్తపు సా"మ్యుని కొంత నిలవయుండుటగలదు. అయ్యది గ్రామస్థులందరి బాధ్యత గలదై యొక్కనియొద్ద నుండుట గలదు. దైనికపత్రికవలని యుపయోగము తెలియని ప్రజలకు దాని లాభములను గురించి తెలియపరచి ఆసామ్యున వసూలు చేసినయెడల ఈ కార్య ము కొలదికాలముననే గట్టెక్కగలదు. ఇట్టి కార్యమును జేయుటకు అనగ నెల్లరకు దైనికపత్రికవలనిలాభములను దొలుపుటకు కొందరి కార్యమును కిరసా వహించుట గాక. అదియు నుగాక నేను దైనికపత్రిక గాను పదిపేర్లను తీసికొనుటకు దృఢనిశ్చయమైనయన్నాను. — కన్నె గంటి పేటకు బృహద్ర నాయుడు.

III
అయ్యో, ఆంధ్రుల యభిప్రాయములు సంపూర్ణముగ వెల్లడిచేసి యాంగ్లోద్యమమును అందరి భావమును దొర తనమువారికిని ఆంధ్రభాష తెలియని దేశీయులకును తెలియ పరచి వారికి ఆంగ్లోద్యమమును స్పష్టముగ తెలియజేయుట కును ఆంధ్రుల యభిప్రాయాన్ని ఆంధ్రుల కొక యాంగ్లదిన పత్రిక యుండుట యవసరమని చాలకాలము క్రిందటనే యాంగ్లనాయకులకు బోధపడినది. ఈ విషయము తమ పత్రికాముఖమున తిరిగి యామధ్యమ ప్రాముఖ్యత వహించినది. తమపత్రికలో ఇందునుగురించి యుత్తరములు ప్రచురించు టయే గాక తమ యభిప్రాయమును గూడ అప్పడప్పుడు తెలుపుచున్నారు. ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకాంగ్లదినపత్రిక యుండ వలసియుండుటయు చెన్నపట్టణములోనే యాపత్రిక వెలువడ వలసి యుండుటయు నిగూఢపరచబడి వ్యతిరేక భావముల కనకాశములేని యంతములై యున్నవి.

కనుక ఈ యుద్యమము ఎట్లు కొనసాగునన్నమాగ్గ ములే యాలోచించవలసియున్నది. క్రొత్తగ యాంగ్లపత్రిక స్థాపించుటకు విశేష ద్రవ్యము కావలసియుండి లాభము వచ్చుట కవకాశము లేక నష్టము రావన్న యుద్యమమై యున్నది. అతితీవ్రతముగ ప్రజలలో చాలమందికి పరిచయ మయి యారేడేండ్లనుండి వెలువడియున్న యాంగ్లపత్రిక యార్థికస్థితియే తృప్తికరముగ లేదని వినుచున్నాము. అట్టి స్థితిలో తిరిగి క్రొత్తపత్రిక ప్రత్యేకముగనే నారంభించుట కష్టపాద్యముగ కనబడుచున్నది. కనుక క్రొత్తపత్రిక స్థాపించుటయందు నుండేది యెదురుడుకులను తప్పించుకొను టకును ఇదివరకు కొంత పనిచేయుచున్న యాంగ్లపత్రిక బలపడుటకును నాంగ్లపత్రికనే పూర్తియైన యాంగ్లాంగ్ల దినపత్రికగ మార్చిన బాగుండునని నా యభిప్రాయము.

ఇదివరకే యాంగ్లపత్రికలో విశేషము స్పష్టమయినంతివాదము పూర్తిగ నాంగ్లములో ప్రచురించ బడుచున్నది. కనుక నందుకు వేరే శ్రమగాని వ్యయముగాని జరుగుచుండదు. అది గాక మరి యెందరుపుటలను ఆంగ్లపత్రికకు జేర్చి వానియందు దాంగ్లసమాచారములను సుదీనించి ప్రకటించినయెడల యాంధ్రులకొరక నులభ్యముగను త్వరగను పెరవేర్చగలను. ఆంధ్ర పత్రిక చందాదా గ్రహకముగదురు. ఆంగ్లపత్రికయందు దభిలాషగలవారును ఆంగ్లపత్రికయందు దభిలాష గలవారును అందరునుకూడ పత్రిక పుచ్చుకొందురు. ప్రజల యభిప్రాయ ములను వెల్లడిచేయుటయందు ఆంగ్లపత్రికకు బలము హెచ్చును. మన రాజధానియందేగాక దేశమందుంతటను, శౌర వము పొందుపత్రిక యగును. ఆంగ్లపత్రిక యార్థికస్థితి బాగుపడును. పత్రికచందా కూడ స్వల్పమే హెచ్చును. కనుక యీవిషయము ఆంధ్రులకు ఆంగ్లదినపత్రికనుగురించి యాలోచించుచున్న నాకుటలు గమనింప బ్రార్థితులు. — అయ్యల సోమయాజుల లక్ష్మీనారాయణరావు.

నాజురు హేంద్రవరమున దొరతనమువారి బాలికాపాఠశాలలో గొంతకాలమును పురపాలకశాలలో గొంతకాలము ను నుపాధ్యాయులుగనుండి శ్రీమదాంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజమునకు మొదటి రెండు వత్సరములు కార్యవర్గిగ బనిచేసి 1916 సం. డిసెంబరు 19 తేదీన అకాల మరణమునకు గురియై ముప్పదేడవ యాయుగల పుత్రుని శ్రీ గామమూర్తిగారిని గుఱించి ప్రస్తుతము దొరతనమువారి బోధనావ్యవస్థ నాతలకు ప్రధానోపాధ్యాయులగు కలపటపు సుదర్శనరావు పంతులు బి. ఏ. ఎల్. టి. గారి యాధిపత్యమున వసుదాయ గ్రంథ భాండాగార మందిరమున నొక సభ గానించి వారి భాషకాగ్రము "శ్రీరామ బహుమానము" అను పేరున మొదటి ఏకవర్ణ రగతుల బాలరకును నొక వ్యావరచనపరిక్ష ప్రతివత్సరము జరిగించి బహుమానము తిచ్చుచుండుటకును వారి జీవితము నిపుడు వృద్ధుడుగ వ్రాసి ప్రకటించుటకును వారి భావూపటము భాండాగారమున కొనకుటకు సభ్యులు తీర్మానించిరి. రామమూర్తిగారిని గుఱించి ప్రసంగించిన సందర్భమున కొందరు పద్యములు చదివెరి.

ఏజంటు కావలయును. 624

కొచ్చిక్, ఫిరువాకూరు, మైసూరు, సింహళము ఈదేశముల నుండు మాప్రసిద్ధి చెందిన వస్తువులకు అమ్ముటకు జీతము మీదగాని, కమిషన్ గాక మీదగాని ఏజంటు గావలయును.

ప్రసిద్ధి చెందిన ముబ్బలమును తలమానే పెద్దబుడ్డి 1-కి రూ. 1 చిన్న బుడ్డి 1-కి అ. 0-12-0.

హిందువులకు క్రొత్తదియు వింతయును జపనీయు వెండి గిల్లు మాత్రలు "నేసింటాను" ను కొనువర్తకులు ప్రజలుకావలయును. ఇది గొంతులో కట్టెను తీసివేసి ముఖము నిప్పును.

ఇది ప్రత్యేకము కావలయుండి మూలకల నుండియు తయారు చేయబడియున్నది. ఉపన్యాసకులకు సాటకులకును చాల ప్రశస్తమైనవందు. ఒకసారి వాడిన ఇక నెప్పుటికి వదలదు. అ. 2 లు నుండి రూ. 2.0.0. వరకు నుండును.

ప్ర. గ. మేము రత్నములయందును ఇమిలేడకరాళ్ల యందును న్యాసారము చేయుదుము.

బొంబాయి నేసింటాన్ డిపోవారికిని కలకత్తా ఆర్డర్ సెక్ డ్రాపునారికిని ఏజెంటుము.

ది సౌత్ ఇండియన్ ట్రేడింగు బ్యూరో

నెం 11 న వడవలై పేట్రీవీధి, పు. నాను.

అద్భుత నివారిణి. 124

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎల్క్స్టోన్ టూనిక్ వెరబ్బు

ఇది బలహీనులకును నీరసములకును సుఖమునిచ్చును. నిద్రలేకుండుట, జ్వరము, తిమ్మిగన, మెదడు నిమ్మగా నుండుట

పనిచుండు మూల మిచ్చు శేమండుట, నిస్సత్తువ బలహీనము, ఆహారము తుక్కునైయుట, విద్యానులకు, ఉపాధ్యాయులకు, గృహస్థులకు కర్తవ్యము, మనోవ్యాధులకు మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనవందు; బలమును గలిగించును అనేక నేలయందు ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానికొర్రుల ఒకమారు పరీక్షించుము

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0

వీక్షము!!

ప రి మ ల ధ్ర వ్య ము ల రా జు

ఆప్టో దిట్ బహర్

మనోరథ్యముగాను కొంతకాల ముందువట్టి ఆపూర్వ వాసనయును కలదు. ఆలోచనలో నాగాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బోధుకాతేను. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయై వ్రేచగాని 2-3 యెక్కలు విడిచిపెట్టటం ఒక సంవత్సరము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖనయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించుదు. ఇతర వాసనలు యే వేని యుండినా యీ ఆప్టో దిట్ బహర్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈవిషయం ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుడు.

వెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి. పి. చార్జి
,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, 1/2 ఆవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

సోలు ఏజెంటు:—

ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.

నెం 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయు గలుగుటకు తిరిగి యను నిపుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో ఏమే భాగములు ఏమే పనులుచేయునో అని చెడిపోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాయంతయుల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూ. ఎల్. మసీద్ దొరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గన్న మెంటు వారివద్దకుంచి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును. అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి వ్రాసులు ఫిబ్రవరి నెల 1 వ తేదీ నుండి ప్రారంభమగును. వ్రాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 30 వ తేదీన గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికొనవలయును. ఈ పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో విరసించుటకు తావోసంక బడును. ఈ క్రింద సమాచారించువారికి వ్రాసికొనుట

(1) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149, Broadway Madras.

Telegraphic Address:—"GALY" Madras.

వాదావీడితులకు వరము: ఐనాడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

కలెక్టర్ శ్రీ రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కీరీటుమునంటి నుండు. మగువులను, చుచ్చలను గండములను పొడ్రు, క్రాంతికోపకలను అన్ని విధములకలన గలుగు చర్మరోగములను నోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధకారిణి (28)

ఐనాడిక్ సారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవర్తిగా అన్ని విధములైన నోషములను నోగొట్టును. శరీరమునందలి సాదరసవోషములను, కులబద్ధకమును కాశసంబంధమును నొప్పులను నోగొట్టి రక్తమును క్షుభింపజేయును. శరీరాలోగ్యమును గలగ జేయును. 16 నోబులగర కుండుటకు 4 డోసుల బుడ్డిలలో అమ్ముచును.

ప్రాప్తియందు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి

Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144 No 2 BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా నవ్యత.

ఇది శ్రీయత్ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు.

విక భాషాని ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అస్సారాయ విరచితము. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

ఆంధ్రమైన 1917 క్యాలండరు

సుందరమైన మాతన సంవత్సరపు క్యాలండరు.

జనవరి 31-తేది లోపు నొకసారిగ నాలుగు రూ॥ల విలువగల మూమూడుల గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

పోస్టుఖర్చులకై అణా చీటిని పంపవలయును.

ఒక క్యాలండరు వెల వి. పి. సహా 0-4-0, 2-కి 0-7-0, 3-కి 0-9-0, 6-కి 1-0-0, 12-కి 1-12-0.

యధామనన క్యాలండరులు కొద్ది ప్రతులు ముద్రింపబడినవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనవలయును.

తామరలైలము. పండ్లపాడి. మోహినీలైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0. డబ్బీ 1-కి 0-2-0. సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-0-0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనం డిపో,

169, క్షేరి రోడ్డు, బాంబాయి.

6, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈ మురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువు పాపానికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించుచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. దుర్భాగమునకు బాల్కనులోనే ధాతునట్లము కలిగినవారికి వ్యాధి లోకము. బహిష్కారమునకు దుఃఖము ననుభవించును. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బ సేవించి యెండు ఉట్టి దుఃఖము తొలగి కేవల విద్యవంశస్థులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవించురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బనల్ల ధాతునట్లము, స్వచ్ఛ స్థలికము మానున, ధాతువు మాత్రముతో కలిసి ఖట మునన, నీరుచురుకు మునన, బహుమాత్రవ్యాధి మానున, చిక్షేపబలము కలుగున, క్షేమ కృత్రియగున, ఆకి యెక్కువ యగున. చక్కని నలకనగ్ధున మగును. సాలామిసిరికాదుని ఒకజాతిపండు. ఇదికాలూలో, కాండవూర్ కేరళులలో వ్రోగుచున్నది. అక్కడి జనులు

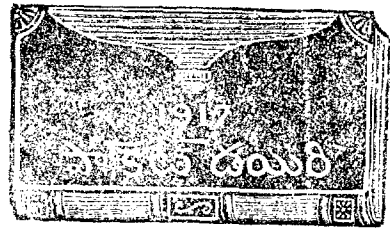
ఈ పండును విశేషముగా తినటకల ననడకపు 4 గురు పునఃపుల బలము ఆదేశమున ఒకపనిపికి గలదు. వైముగబ్బాను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప పండులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించుచో జన్మాంతరము వరకు సుఖమిచ్చును.

అనుసాపత్రిక పాఠ్యముతో పంపబడును.

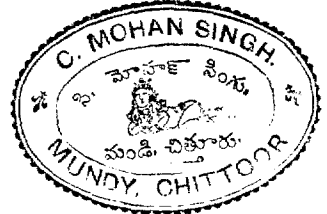
15 తులాలు డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0.

తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

జి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

పాకెట్ డయిరి యినాం

రబ్బరుస్తాంపులు ఏభావలోగాని ఏమాదిరిగాని ధర రూ. 2-0-0. 1917 వ సంవత్సరం జనవరి నెల 31 వ తేదిలోపల రబ్బరుస్తాంపు ఆర్డరుచేయువారికి వైకనిః డ్రాయివాం. 1917 వ సంవత్సరం క్యాలండరు కలయువారు ఆర్డరాపోస్తేజిస్తాంపు పంపవలెను. పూర్వాక్షేప్టాను వ్రాసి తెప్పించుకొవచ్చును. 588 పి. ఎం. సి. హం అండు కో

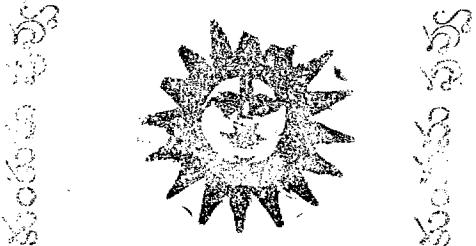
119, ఆరిమపునాయుని వీధి, మద్రాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీకృష్ణలోధిని యను నాటకము సంఘమురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు లోబడినది. అందరు జదివి తీరకలయును. వెల 0-4-0 పోస్టేజి వేలు.

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావస్తదొరకును. కొనువారు సూర్యమూర్తును గమనింపును. కరస్పూర్ డెన్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ ఆండు కంపెనీ, (కెక) 21, హమ్మంవీధి, బాంబాయి.

కల్యాణి - ప్రతికుండు

ఇది శేక్స్పియర్ ర్చు ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము. నవనరంజితేట తెలుగున శ్రీలకును బాలకునకు తెలియనట్లు రచింపబడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చతుర్త్తాగములు, మర తెలుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నిది మొదటిది. దీని కథాసంవిధానమును సాత్ర చతుర్త్తాగమును రసమును అర్చుకములు. కల్యాణి ఆ 1. ప్రతికుండు ఆ 2.

ధైర్య కవచము

మనుజునకు గల పొరుగు సుఖములలో ధైర్యము ప్రధానము. ధైర్యమునగా ఆపవలయుండు సునిన్ను చరింపకుండుట. సునిన్నాడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములను అత్రు శత్రుములచే భేదించదగినది. ఈ ధైర్య మనెడి కవచమో శుత్రు, శత్రుములకు అభేద్యము. ఈ ధైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై "అన్యత్రభిష్కాక్ గాంగేయాత్ అన్యత్రచ హనూచతః" అనెడి జిత్రంబి యుండెన ధీమృనియొక్క చరిత్రము నతి సులభతైవిని తెలిసియున్నది. మృగి ఆహారం.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో, ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

శ్రీ కృష్ణులైన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని రంగుల చిత్రపటము

పతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

పెట్రో వేటెంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

సులభమగు యంత్రములును-చక్కని పనితీర్పును. స్థూలనిర్మాణమును, నిరాటంక గుహ ముచ్చటైన నడకయు ఈ యంత్రములకు గొప్ప ప్రత్యేకతనిని దొచ్చినవి. అన్ని పరిమాణములలో యంత్రములను అపరిమితమయిన (Crud) చమురుతోనైనను, మంచి చమురుతోనైనను, నిలువయున్న నూ నెలతోనైనను, చక్కగానడుప వచ్చును.

పెట్రో ఇంజనుల ప్రత్యేక ఉపయోగములు.

1. తనంతటకే తంపులేనిదే రగుల్కొలుపగల గొట్టములను ప్రారంభింపబడిన వైతంపు అనవరములేను.
2. తగులబడిపోవడకుండురగుల్కొలుప పగలగొట్టములు ఇతర యంత్రముల నుండుకొన్ని వాములలో కెడిపోవును. ఇదికొన్ని వత్సరములకు చెడిపోవును.
3. ప్రేమడుబ్బి త్రొడిసి తగ్గించుటచే, యంత్రము స్వాధీనమున నుండును.
4. కత్తెగులబడుట మిక్కిలి తక్కువ. నడుపుటకు కావలసినంతకంటె నెక్కుడుచమురు వృథాగా కాలదు.
5. స్క్రోవో నడపింపవచ్చును. ఏ పరిమాణపుదానినైన 5 నిమిష. మంబలో నడుపవచ్చును.
6. ఒకకరములయిన పనిచేయుభాగములను కొన్నిటిని ఎక్కువగా నడపవచ్చు. స్థూలముగా నిర్మింపబడిన దగుటచే ఎక్కువకాలము పని చేయును.
7. కీటగు ఇంజనులు విరామము తరుండ పనిచేయుటకు తగినవి.
8. పని చేయుభాగములు బహు కొద్దియగుటచే నిర్మాణవతిగుళువు.
9. ముఖ్యముగ పని చేయుభాగములకు తక్కువచక్రమునకు ఆహారము సంభవించినప్పుడు నూనె స్వయం తనంతట ఆగిపోవును. అందువలన యంత్రము నిలుచును. కావున సురక్షితముగ నుండును. అనేక పరిమాణములలో స్థానలో నున్నవి. వెలలకుగాని, ఇతర విషయములకుగాని దయచేసి మాకు వ్రాసికొనుడు.

పెట్రో ఆండు కంపెనీ, లిమిటెడ్,

327 ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మద్రాసు.